Тошкент оқшоми

Ижтимоий-сиёсий шаҳар рўзномаси

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 237 (7. 926) ◆ 1991 йил ◆ 9 декабрь, душанба ◆ Нархи 8 тийин

Тошкент тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида кўплаб меҳнат илғорлари ишлашади. Шулардан бири Муҳаббат Рихсиевадир. У мана 18 йилдирки, корхонада самарали меҳнат қилиб келади. Шунинг билан бир қаторда у бирлашмада бир неча шогирднинг устози ҳамдир.

29 декабрь — Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Тошкент шаҳар ҳокими сайловлари, Ўзбекистон Республикаси референдумини ўтказиш куни

Ҳал қилувчи босқич

ЎЗБЕКИСТОН Республикаси Президенти ва Тошкент шаҳар ҳокими сайловларига ҳамда Ўзбекистон Республикаси референдумини ўтказишга тайёргарлик кўришнинг ҳал қилувчи босқичи бошланди. Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси томонидан Республика Президентлигига номзод этиб рўйхатга олинганлар ҳамда Тошкент шаҳар ҳокими сайлови бўйича шаҳар сайлов комиссияси томонидан Тошкент шаҳри ҳокимлигига рўйхатга олинган номзод билан сайловчиларнинг учрашувлари бўлиб ўтмоқда.

Участка сайлов комиссияларининг фаолияти ҳам кучайтириб юборилди. Бу ерда сайловларга ва референдумга қатнашиш ҳуқуқига эга бўлган 18 ёшга тўлган ҳамда шу ёшдан ошган, ҳудудимизда доимо истиқомат қилувчи фуқароларни аниқлаб, рўйхатга олинмоқда.

Бу ишда участка сайлов комиссияси аъзоларига маҳалламиздаги 173-ўрта мактабнинг ўқитувчилари яқиндан ёрдам беришаётир. Сайловчиларни рўйхатга олиш «Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови тўғрисида»ги ҳамда «Ўзбекистон Республикаси референдуми тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикасининг Қонунлари кўрсатмаларига биноан бажарилмоқда. Мазкур юмушнинг қонуний бажарилишини участка сайлов комиссияси раиси Тўрабек Жўрабеков ҳамда маҳалламиз комитети ва шу комиссия аъзоси Эргаш Азаматовлар назорат этиб бормоқдалар.

Участка сайлов комиссияси Автомобиль йўллари техникуми биносида жойлашган. Хоналар ва жиҳозлар етарли.

Участкада навбатчилик ташкил этилган.

Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, маҳалла комитетимизнинг аъзоси Мирсоат Зуҳуров сайловчиларнинг рўйхатларини алфавит тартибида жойлаштириб, сайловга ўн беш кун қолгунгача тахт этиш юмушларига бош-қош бўлмоқда.

Хуллас, маҳалла фаолларимиз участка сайлов комиссияси аъзоларига сайловлар ва референдумни ўтказишга тайёргарлик кўриш ва овоз беришга зарур ашёларни тўғрилаш борасида амалий кўмаклашмоқдалар.

Сайфиддин РИХСИЕВ,
Чилонзор районидаги «3-Чарх-Камолон» маҳалла комитетининг раиси.

ИШОНЧИМИЗ КОМИЛ

ТИЛИМИЗ, динимиз, имонимиз қайтариляпти, миллий ғururимиз тикланмоқда. Ана шу эзгу ишларда Ислом Каримовнинг катта хизматлари бор. Бу фикр унинг Улуғ Ватан уруши ва меҳнат фахрийлари билан яқинда ўтказилган учрашувида ҳам баён этилди. Учрашув иштирокчилари Ўзбекистон Республикаси Президентлигига Ислом Каримов муносиб номзод, унинг учун овоз берамиз, дейишди. Мен ҳам 85 ёшли бир нафақахўр сифатида президентлик сайловида у кишини ёқлаб овоз бераман.

Атҳамбек Фозилбеков шаҳримиз фарзанди. Шароитимизни яхши билади. Шу ерда ўсиб-улғайган. Шаҳримиз ободончилигига меҳнати сингган. У шаҳар ҳокимлигига лойиқ номзод. Атҳамбек Фозилбековнинг ишончимизни оқлашига имонимиз комил.

Латиб ҲАМИДОВ,
меҳнат фахрийси.

КЎКСИНИ НИШОН БЕЗАДИ

Бу йилги бундай нуфузли мукофотга Ўзбекистондан бир неча меҳри дарё ўқитувчи сазовор бўлди. СССР Халқ таълими давлат комитети ҳайъати ҳамда халқ таълими ва фан ходимлари касаба уюшмаси Бутуниттифоқ федерацияси ижроия комитети раёсатининг қарори билан тақдирланганлар орасида Тошкент шаҳридаги мактаблар ва ҳунар-техника билим юртларининг алоҳида ўрнак кўрсатиб келаётган ўқитувчилари ҳам бор. Шаҳримиздаги 144-ўрта мактабнинг физика ўқитувчиси Ҳ. Олимхўжаева билан Тошкентдаги 9-ўрта ҳунар-техника билим юртининг ишлаб чиқариш таълими устаси О. Тўхтаевалар шулар жумласидандир.

Эндиликда улар кўксини Н. К. Крупская нишони безайди.

Анвар АЛИБОЕВ.

НЕМИС ТИЛИ КУТУБХОНАСИ

БУГУНГИ кунда немис тили жаҳон миқёсида нуфузли тиллардан бири сифатида кенг оммалашган. Шунга кўра бу тил дунёдаги кўпгина олий ўқув юртларида ўқитилмоқда.

Германиядаги Гёте номли олий билимгоҳ немис тилини жойларда кенг тарғиб қилувчи илмий марказлардан бири ҳисобланади. Ҳозир 150 дан ортиқ мамлакатда унинг филиали фаолият кўрсатмоқда. Бундай филиаллардан бири яқинда Тошкентда ҳам иш бошлади.

Шу мақсадда Гёте олий билимгоҳининг вакили жаноб Вехтер жумҳуриятимизга ташриф буюриб, Тошкент давлат дорилфунуни профессор-ўқитувчилари билан мулоқотда бўлди. Ана шу учрашувлар натижаси ўлароқ олий ўқув юртида немис тили фонетикаси бўлими ва кутубхонаси очилди.

Акбар АЛИЕВ.

Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

⊙ Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримов Швейцария ва Англия савдо-саноат доиралари делегациясини қабул қилди.

⊙ Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказувчи марказий сайлов комиссиясининг бўлиб ўтган навбатдаги мажлисида Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови сайлов бюллетенининг матни ва шакли тасдиқланди. Унда сайлов кампаниясини ўтказишга алоқадор бошқа бир қанча масалалар ҳам кўриб чиқилди.

⊙ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ўрта Осиё темир йўлининг Оролбўйи бўлимини ташкил этиш тўғрисида Фармон қабул қилди.

⊙ Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг навбатдаги сессиясига тайёргарлик кўрувчи депутатлар ишчи гуруҳининг биринчи мажлиси бўлиб ўтди. Бу гуруҳни жумҳурият Олий Кенгашининг Раёсати тузган эди.

⊙ Самарқандда давлат қораловчиларининг прокуратура идораларининг 70 йиллигига бағишланган жумҳурият илмий-амалий анжумани бўлди. Маърузаларда ва нутқларда ҳозирги шароитда прокуратура фаолиятига тегишли масалалар кўтарилди.

⊙ Нуротада қўшма Ўзбекистон — Италия корхонаси ташкил этилди. У силлиқланган мармар плиталари ишлаб чиқаради.

⊙ Бухорода очилган мўйна буюмлари фирма дўконида Греция билан биргаликда ташкил этилган қўшма корхона маҳсулотлари сотилмоқда.

⊙ Сирдарё ва Кемерово вилоятлари ҳамкорлик тўғрисида шартнома туздилар.

ИТТИФОҚДА

⊙ СССР Президенти Михаил Горбачев Украина Президенти Л. Кравчук, Беларусь Республикаси Олий Кенгашининг Раиси С. Шушкевич, Қозоғистон ССР Президенти Н. Назарбоев, Молдова Республикаси Президенти М. Снегурга телеграмма йўллаб Москвада гўшт, мол ёғи, қанд ва ўсимлик ёғи захираси бир неча кунга қолганлиги, нон ва нон маҳсулотларига талаб кескин ошганлигини таъкидлаб 1991—1992 йил учун тузилган савдо битимлари эвазига пойтахтни озиқ-овқат маҳсулотлари билан зудлик билан таъминлаш бўйича ҳамма имкониятларни ишга солишни сўради.

⊙ СССР Президенти Михаил Горбачев «СССР Президенти ҳузуридаги инсонпарварлик ёрдами бўйича Кенгашни ташкил этиш ҳақида» Фармон қабул қилди.

⊙ Ўтган якшанбада Молдова Республикаси Президентлигига сайловлар бўлиб ўтди. Президентлик лавозимига ягона номзод — Молдованинг ҳозирги Президенти Мирча Снегурдир.

⊙ Ярославлда ҳокимият ўзгарди: Россия Президентининг Фармони билан 44 ёшли Анатолий Лисицин вилоят маъмуриятининг бошлиғи вазифасини бажаришга киришди.

ХОРИЖДА

⊙ Келишилган аҳдномага мувофиқ 15 декабрь куни Москвага АҚШ давлат котиби Жеймс Бейкер амалий сафар билан ташриф буюради.

⊙ Литвада Интерполнинг миллий бюроси таъсис этилди. Унинг раҳбарлари республика бош вазирини бевосита лавозимга тайинлайди ва бўшатади.

⊙ Ҳокимиятдан исёнчи аскарлар томонидан четлаштирилган Того бош вазири Ж. Коффиго янги ҳукуматни тузишга киришди.

Тошкентда ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва тозалаш икки ойлиги ўтмоқда

АГАР ШАҲРИНГИЗНИ СЕВСАНГИЗ...

Тошкент шаҳар Кенгаши ижроия комитети шаҳарни ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва тозалаш бўйича икки ойлик эълон қилган эди. Шу масалага бағишланган йиғилишда район Кенгашлари ва шу Кенгашлар ижроия комитетларининг раислари, корхона, ташкилот, муассасаларнинг раҳбарлари, маҳалла ва даҳа комитетларининг вакиллари иштирок этишганди. Улар икки ойлик давомида шаҳар ҳудудида 10,7 минг туп манзарали ва 15 минг туп мевали дарахт кўчатлари, 145,2 мингта бута ўтқазишни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйишганди. Бундан ташқари ҳар бир районда биттадан мева боғи барпо этиш кўзда тутилиб, шоҳ кўчаларни таъмирлаш, ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва тозалаш бўйича ҳам қатор тадбирларни бажариш мўлжаллангандн.

Ушбу хайрли иш бошлангандан бери орадан ўтган вақт ичида қандай вазифалар амалга оширилди! Биз шундай савол билан Тошкент шаҳар ижроия комитети ободонлаштириш бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Ғафур Рустамовга мурожаат қилдик.

— Очиғи, икки ойлик яхши боряпти, дея олмайман, — дейди у. — Масалан, Киров, Куйбишев, Сергели районлари икки ойликда фаол иштирок этаётганлари билан шаҳримиздаги бошқа районлар бу ишни орқага суряпти. Масалан, Собир Раҳимов, Октябрь районларида иш суст олиб борилмоқда...

Биз, аҳвол билан янада яқиндан танишиш мақсадида бир неча маҳалла, корхона, ташкилотларда бўлдик, одамлар билан суҳбатлашдик.

Куйбишев районидаги «Гулистон» маҳалла комитетига Сайфулла Оқмирзаев бошчилик қилади. Бугунги кунда бу маҳаллада кўплаб ибратли ишлар қилинаётганлигини таъкидлаб ўтиш жоиз. Хусусан бу ерда икки ойлик юзасидан бажарилган ишларни олиб кўрайлик.

— Бир неча бор ҳашар ўтказдик. Унда маҳалламиздаги мавжуд хонадонлардан биттадан вакил қатнашди, — дея ҳикоя қилади Сайфулла ака бизга. — Ишни катта йўл ва йўлкаларни тартибга келтиришдан бошладик. Кейин дарахт кўчатлари экилмай қолган ерларда чуқурчалар кавладик. Уларни аниқ ҳисоб-китоб қилиб олгач, шунга яраша кўчатлар келтириб экдик. Эътиборимизни кўпроқ мевали ниҳолларни ўтқазишга қаратдик.

Албатта кўчат ўтқазиш бошқа, уни авайлаб-ўстириш бошқа. Бизда кўпинча расмият учун қилинади бу ишлар. Ойлик экан, деб пала-партиш кўчат ўтқазамизда, шу билан ишимиз битгандек, экилган ниҳоллар парвариши ҳақида мутлақо бош қотирмаймиз. Натижада ёш дарахтлар эсиз кетади. Икки ойлик бошида маҳалламиз аҳли билан ўтқазилган ниҳоллар парвариши юзасидан қатъий аҳдлашиб олдик. Ниҳолларни назорат қилиб туришни эса шу яқин атрофдаги оилалар зиммасига юкладик. Яъни ҳар бир хонадон ўз кўчасидаги ёки эшиги олдидаги ниҳолларнинг ўсишидан мунтазам бохабар бўлиб турадиган бўлди.

Қани энди бу ибратли иш ҳамма маҳаллаларда ҳам жорий қилинса нур устига нур бўларди. Шундай қилинганда, шубҳасиз орадан икки—уч йил муддат ўтмай, Тошкентимиз боғроғлар масканига айланарди.

Чиндан ҳам ҳар йили шаҳримизда кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш бўйича икки ойлик мунтазам ўтказиб турилади. Бу даврда кўча ва маҳаллаларга минг-минглаб туплаб, ёш ниҳоллар ўтқазилади. Бироқ, афсуски, қаровсизлик туфайли уларнинг кўпчилиги қуриб битади. Нега ахир шунча меҳнат талаб қилиб, экилган дарахт кўчатлари увол қилинади? Бошланган хайрли иш нега охиригача етказилмайди? Назаримизда бу жумбоқли саволлар ҳеч бўлмаса энди ўз ечимини топиши керак.

Фрунзе районида 15 та маҳалла мавжуд. Улар орасида донгдор маҳаллалар ҳам жуда кўп. Масалан, Абдулла Авлоний (раиси Турғун Бекмуродов), 1-Яккасарой (раиси Ориф Алимаҳсумов, «Ўрикзор» (раиси Валихон Набиев), Ўзбекистон 60 йиллиги (раиси Азиз Зоиров) номли маҳаллаларни шулар жумласига киритиш мумкин. Лекин шундай таниқли кишилар бошчилик қилаётган бу жойларда икки ойлик кўнгилдагидек ўтказилмаётганлиги кишини ажаблантиради.

Шу ўринда муҳарририятимизга келган икки мактуб билан танишиб чиқишни лозим деб топдик.

«Биз Акмал Икромов районидаги 12-даҳада жойлашган 13-уйда истиқомат қиламиз. Уйимиз рўпарасидаги ахлатхона тобора катталашиб бораётгани ҳаммамизни ранжитмоқда. Уни йўқотиш ҳақида эса ҳеч ким қайғурмайди. Бунинг устига уйимиз йўлакларини ва ҳовлини супурадиган фаррошлар ҳам ажратилмаган. Бу хусусда 7-уй-жой бошқармаси мутасаддиларига хабар қилсак, улар: «Бизда бундай штат йўқ», деб жавоб беришди. Нега энди бошқа уй йўлкалари ва ҳовлиларини супурадиган фаррош борку, бизда йўқ. Ҳозирча ўзимиз супуриш-сидириш ишларини бажариб турибмиз. Сизлардан илтимос: озгина вақтларингизни аямай биз истиқомат қилаётган уйга келиб илтимосимизни бажо келтирсангизлар, деб 13-уйда яшовчи бир гуруҳ оилалар номидан Марғуба Одилова».

Иккинчи хат ҳам худди шу хусусда. Унинг муаллифлари 6-Қорасувдаги 4-уйда истиқомат қилувчилар яшаш жойлари олдидаги ахлатхонани йўқ қилишга ёрдам беришимизни илтимос қилиб ёзишган.

Биз ҳар иккала хат муаллифларининг фикрларига тўла қўшилишамиз. Улар таъкидлаганларидек, ахлатхоналар тозалик душмани. Лекин ўша ахлатхонани «кашф» этаётганлар кимлар? Ўзимиз-ку ахир. Шундай экан, нега бир-биримизни назорат қилмаймиз? Тартибсизликни авж олдираётган кишиларни нега уялтирмаймиз? Қолаверса, эшигимиз олдида пайдо бўлган ахлат уюмини йўқотишда ҳашар йўлидан ҳам фойдаланишимиз мумкинку. Қачонгача ўзимиз истиқомат қилаётган, кеча-кундуз кириб-чиқадиган йўлагу-ҳовлиларимизни ҳам биров супуриб бериши керак. Айниқса, ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва тозалаш бўйича икки ойлик ўтказилаётган кунларда бундай мактублар оқимининг узилмаслиги кишини таажжубга соледи.

Хуллас, икки ойликда бажарилган ишлар ҳозирча тўла қаноатлантирмаяпти. Ўйлаймизки, қолган вақт ичида шаҳримизнинг барча жамоалари бу ишга сидқидилдан киришиб, пойтахтимиз қиёфасини янада гўзаллаштиришга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар. Зеро, бундай хайрли тадбирда иштирок этиш ўз шаҳрини севган ҳар бир тошкентликнинг муқаддас бурчидир.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

ҲАЛОЛ МЕҲНАТ ЭЪТИРОФИ

7 декабрда халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашида маҳалла ва квартал комитетлари фаоллари, ишлаб чиқариш илғорлари, маданият намояндаларидан катта бир гуруҳига мукофотлар топшириш маросими бўлиб ўтди.

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг раиси А. И. Фозилбеков мукофотлаш маросимини очар экан, бизда ҳамма вақт ҳалол, сидқидилдан меҳнат юқори баҳоланиб келинганлигини таъкидлади. Ўзбекистон суверен, мустақил республика деб эълон қилинган ҳозирги пайтда бу янада катта аҳамият касб этмоқда. Зеро, иқтисодий тангликдан чиқиш, республика халқ хўжалигини тиклаш ва мустаҳкамлаш учун энг аввало ҳамма фидокорона меҳнат қилиши керак.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг ана шундай сидқидилдан меҳнатлари билан миллий бойлигимизни кўпайтираётган кишиларга Ўзбекистон Республикасининг Фахрий ёрлиқлари ва фахрий унвонларини бериш тўғрисидаги фармони улар меҳнатининг юксак эътирофидир. Мукофотланганлар орасида маҳалла комитетларининг фаоллари ва раислари С. Оқмирзаев, Ш. Темуров, В. Набиев, автотранспортчилар А. Азимбеков, А. Мўйинов, қурувчилар М. Қосимов, М. Ли, В. Князев, машинасозлик соҳаси ходимлари М. Немонова, А. Дрозд, Ш. Камолов, Ф. Эргашев, В. Антонович, маданият намояндалари О. Мухторов, А. Абдуллаев ва бошқа кўпгина кишилар бор.

Шуни таъкидлаш керакки, ўз соҳаларида ҳалол меҳнат қилишни бурчлари ва шон-шараф ишлари деб билаётган бу кишилар бугун республика ижтимоий-сиёсий ҳаётида рўй бераётган воқеалардан четда тура олмасликлари табиийдир. Ҳаммамиз каби уларни ҳам Ўзбекистон Республикаси Президентининг, Тошкент шаҳри ҳокимининг бўлажак сайловлари, Ўзбекистон Республикаси референдуми ҳаяжонлантирмоқда. Чунки келажагимиз кўп жиҳатдан буларнинг якунларига боғлиқдир. Шу сабабдан мукофотланганларнинг кўпчилиги бу хусусда ўз фикрларини изҳор этдилар.

Ш. ТЕМУРОВ, А. Тожиев номли маҳалла комитетининг раиси, Тошкент шаҳар Кенгашининг депутати, Ўзбекистон Республикаси Президентига номзод И. А. Каримовнинг ишончли вакили:

— Ростини айтсам, бўлажак сайловларда ўртоқ Каримовнинг ишончли вакили бўлишни кутмаган эдим. Лекин бундан мен ғурурланаман ва хурсандман. Чунки мен Ислом Абдуғаниевични ҳам давлат арбоби, ҳам олим, ҳам инсон сифатида чуқур ҳурмат қиламан, унга катта ишонч билан қарайман. Энг аввало шунинг учунки, кейинги пайтда республикамизда рўй берган ўзгаришлар биринчи навбатда унинг номи билан боғлиқдир. Бу ўзбек тилига давлат тили мақомининг берилиши, одамларга томорқа ажратилиши, Ўзбекистон Республикаси суверенитетининг эълон қилиниши, иқтисодий қийинчиликларга қарамасдан, маданиятни тараққий эттириш учун жуда катта эътибор берилиши ва ғамхўрлик қилинишидир. Масалан, Навоий номидаги миллий боғнинг барпо этилиши биргина ҳозирги авлод учун эмас, келажак авлодларимиз учун ҳам улкан аҳамиятга эгадир.

Янада муҳими эса, ҳозир у киши билан яқиндан таниш бўлганимдан сўнг Ислом Абдуғаниевич содда, ўта самимий инсон эканлигини айта оламан. У миллатлараро муносабатларни мустаҳкамлаш, Ўзбекистоннинг чинакамига иқтисодий ва сиёсий мустақилликка эришиши йўлини қатъий олиб бормоқда.

И. МАРСОВ, «Таштекстильмаш» заводининг устаси:

— Мен узоқ ҳаёт йўлини босиб ўтганман. Умримнинг 79 йилидан 60 йили битта завод — «Ростсельмаш» — «Таштекстильмаш» корхонаси билан чамбарчас боғлиқдир. Болалигимда фуқаролар урушининг гувоҳи бўлганман. 1941 йилда эвакуация қилинган завод билан бирга Тошкентга келдим. Ўша вақтдан бери шу ерда яшамоқдаман. Бизга бугунги кундагидек мураккаб даврни яна бошимиздан кечиришга тўғри келишни ўйламаган эдим. Аммо ҳаммамиз, айниқса фарзандларимиз ва невараларимиз ҳозиргидан яхшироқ яшашига шубҳам йўқ. Бу умидларим Ислом Каримов ўтказаётган сиёсат билан боғлиқдир. Мен унга ишонаман ва бўлажак сайловда унинг учун овоз бераман.

Бу фикрга Тошкент шаҳар Кенгашида бўлиб ўтган мукофотлаш маросимининг бошқа қатнашчилари ҳам якдиллик билан қўшилдилар. Улар умумий фаровонлигимиз йўлида ҳар бир кишининг фидокорона меҳнат қилиши И. А. Каримовнинг номзодини қўллаб-қувватлашнинг энг яхши воситаси эканлигини таъкидладилар.

Ирода АЛИМОВА.

⊙ СУРАТЛАРДА: мукофотларни топшириш маросимида.

Рустам Шарипов суратлари.

Меҳнат жамоаларида

ИНСОН ОМИЛИГА ЭЪТИБОР

Биз шифокорлар, ҳамширалар, намунали тиббиёт муассасалари ҳақида кўп ёзамизу бироқ тиббиётимиз учун сув билан ҳаводек зарур, кечани-кеча, кундузни кундуз демасдан уларнинг фаолиятларини таъминлаётган тез ёрдам хизматчиларини кўпда унутамиз. Холбуки, уларнинг ҳам инсон саломатлигини муҳофаза қилишда салмоқли ҳиссалари бор. Халқимиз соғлиғини таъминлашда ҳормай-толмай меҳнат қилаётган ана шундай жамоалардан бири республика соғлиқни сақлаш вазирлиги автокорхонасидир.

●

АВТОКОРХОНА 1967 йили ташкил этилган пайтда, Сариқкўл кўчасидаги кичкинагина ҳовлига жойлашган эди. Ҳозирда Киров, Собир Раҳимов, Қибрай ва Ҳамза районларида унинг тўртта бўлими бор. Корхонанинг 454 та машинаси республика миқёсидаги 108 та тиббиёт муассасалари, поликлиника, шифохона ва илмий-текшириш илмгоҳларига хизмат кўрсатади. Автокорхона хизматчиларининг асосий вазифаси тиббиёт муассасаларига озиқ-овқат, дори-дармон етказиб бериш, уларнинг хўжалик ишларига кўмаклашиш, зарур ҳолларда шифо масканларини консультантлар билан таъминлашдир.

Бу ерда кейинги пайтларда ишчиларнинг моддий шароитларини яхшилаш учун кўп ишлар қилиняпти. Чунки қаерда бўлмасин меҳнат шароитлари аъло бўлсагина, иш унумли кечади. Ҳозир ишчи-хизматчиларнинг ўртача маошлари 400 сўм атрофида. 4-5 ойдан бери хизматчиларга тушлик учун 30-50 сўм миқдорида қўшимча ҳақ берилмоқда. Товон тўлови эса 100 сўмни ташкил этади. Кўп йиллар алоҳида ўрнак кўрсатиб меҳнат қилган кекса ишчиларга республика соғлиқни сақлаш вазирлигининг фармойиши билан рағбатлантириш тариқасида хизмат муддатини ўтаган машиналарни ажратиш яхши анъана тусини олди. Шу йўл билан кейинги 2 йил ичида 30 дан ортиқ ишчи-хизматчилар рағбатлантирилди. Яқинда корхона «Узхлопкопром» ишлаб чиқариш бирлашмаси билан бартер шартномаси асосида «Тойота» микроавтобусини олди. Ҳозир ундан ишчиларни хизмат жойига олиб келиш, тўй-ҳашамларга ва аҳолига хизмат кўрсатиш мақсадларида фойдаланилмоқда.

Кейинги пайтларда машиналарни таъмирлаш устахонасидаги анча йиллардан бери ишлатилиб келинаётган асбоб-ускуналар ўрнига янгилари ўрнатилди. Жумладан, энди моторларни таъмирлаш конвейер усулида амалга оширилмоқда. Таъмир жараёнини ярим автомат усулига ўтказиш ишчиларга катта қулайлик туғдиришдан ташқари, маблағни тежаб корхонага анча фойда келтирмоқда. Шуниси эътиборга лойиқки, бундай ютуқларга корхона муҳандисларининг изланишлари орқали эришилмоқда.

Албатта, ҳозирги бозор иқтисодиёти шароитларига ўтиш даврида қўшни республикалардаги корхоналар билан бевосита иқтисодий алоқалар ўрнатиш муҳим роль ўйнайди. Республика соғлиқни сақлаш вазирлиги автокорхонасида ҳам бундай ишлар яхши йўлга қўйилган. Россиядаги бир неча заводлар билан шартномалар имзоланди. Чунончи, Уфа мотор заводи корхонага мотор учун эҳтиёт қисмларини етказиб бермоқда. Завольжедаги мотор заводи билан ҳам алоқалар ўрнатилди.

— Яна корхонанинг барча ишлари силлиқ кетаётган экан деб ўйламанг, — дейди биз билан суҳбатда соғлиқни сақлаш вазирлиги автокорхонасининг бош директори Собит ака Тўлаганов. — Албатта иш бор жойда камчилик ҳам бўлади. Жумладан, ҳозир бизни қийнаётган энг катта муаммо — бу бензин масаласидир. Бензин етишмаслиги туфайли ҳам айрим тиббий муассасалар эҳтиёжларини тўла қондира олмаяпмиз. Бундай ҳолларни бартараф этиш учун келгусида Юнусобод даҳасидаги 2-бўлим ҳудудида сиғими 70 тонналик ёқилғи қуйиш станциясини қуриш ниятимиз бор. Бўлимларнинг бир-биридан узоқ ерда жойлашгани ҳам маълум қийинчиликлар туғдирмоқда. 2-Тошкент Давлат тиббиёт олий билимгоҳи қошида жойлашган 3-бўлимдан ташқари қолган 3 та бўлим мослаштирилган жойларда фаолият кўрсатмоқда. Соғлиқни сақлаш вазирлигидаги мутасаддиларга мурожаат қилдик. Келгусида бўш ер олиб замонавий лойиҳа асосида марказий автокорхона қуриш йўлида ҳаракат қиляпмиз.

— Келгусида мўлжалланган яна қандай режаларингиз бор?

— Бош директор, режа бўлими бошлиғи, бош бухгалтер ҳаммамиз йиғилиб келаси йил қандай иш юритиш ҳақида маслаҳатлашдик, ҳисоб-китоблар қилдик. Бухоро вилоятидаги Вилоят соғлиқни сақлаш бўлими автобазаси шу йилнинг бошларида вазирлик бўйича илк бор ижара пудрати усулида иш бошлаган эди. Уларнинг иш усуллари билан танишдик, тажрибаларини ўргандик ва келаси йил 1 январдан бошлаб биз ҳам ижара пудрати бўйича фаолият юритмоқчимиз. Унга кўра, ташкилот ва муассасалар билан шартномалар тузиб, уларга машина ажратамиз. Хуллас, ўз маблағимизга эга бўлсак, албатта ишчи-хизматчиларимиз учун янада яхшироқ меҳнат шароитларини яратамиз. Бу эса ўз навбатида аҳолига тиббиёт хизмати кўрсатишни яхшилаш йўлида катта қадам бўлади.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

СУРАТДА: республика соғлиқни сақлаш вазирлиги автокорхонасининг бир гуруҳ меҳнат илғорлари.

Даврон АҲМЕДОВ сурати.

Тил тўғрисидаги Қонун қандай бажарилмоқда?

ЁМОН ОДАТ ЮҚУМЛИ БЎЛАДИ

⊙ Ўзбек тилини ўрганиш ва ўқитишни такомиллаштиришнинг долзарб вазифалари ҳақида албатта бир мақола доирасида тўлиқ фикр юритиш қийин. Аммо унинг асосий йўналишлари бўйича суҳбатлашса бўлади. Ўзбекистон Халқ таълими вазирлиги республика ўқув-услубиёт марказининг директори Носир Мирқурбонов билан мулоқотимиз ана шу хусусда борди.

●

— Носир ака, давлат тили Қонуни муаллифларидан бири сифатида уни ҳаётга жорий этишда ҳам шубҳасиз жон куйдиряпсиз. Лекин эски иморатни бузиб янгисини қуриш қанчалик қийинлигини ўзбек халқи жуда яхши билади...

— Тўғри айтдингиз, Машҳур шоирларимиздан бири агар сен ўтмишга тўппонча билан отсанг, келажак сени тўп билан қарши олади, дейди. Афсуски, биз узоқ вақт ўз қадриятларимизни топтаб, эндиликда қаттиқ зарбага учрадик. Буни ҳам жуда кеч англадик. Бироқ англаш билан иш ҳал бўлмаслигини ҳаётнинг ўзи эътироф этмоқда. Она тилимиз, миллий бойлигимиз бўлмиш ўзбек тилига давлат тили мақоми берилганига қарамай, 40 мингга яқин ўзбек тили ва адабиёти муаллимлари ҳамда мутахассислар ўзбек тилини ўқитиш, ўрганиш ишларини янгилашда фаоллик ўрнига сусткашлик қилишмоқда. Бу ишларга кенг ўқитувчилар оммасини жалб этиш мақсадида Ўзбекистон Халқ таълими вазирлиги «Ўзбек тилини ўрганиш ва ўқитишни қайта қуриш ҳамда такомиллаштиришнинг долзарб масалалари» доимий илмий-услуб анжуманини таъсис этди. Шу йўл билан, оддий қилиб айтганда, вазирлик таълим муаммоларини ечиш масъулиятини ўқитувчиларнинг ўзларига юклади ва уларнинг фаоллигини оширишга қулайлик туғдирди. Вазирлик ўқитувчилар оммасидан ўзбек тили таълим мазмунини янгилашга қаратилган дастур-амаллар лойиҳаларини тузиб, уларни кўпайтириб муҳокамага чиқариш учун республика ўқув-услубиёт марказига йўллашни сўради. Ачинарлиси шундаки, ўзбек тилидан яратилган дастур лойиҳасини фақат энди, орадан бир йил ўтгач муҳокамага топшириш имконига эга бўлдик. Шунингдек, ҳозирги кунга қадар техника олий ўқув юртларининг ўзбек тилида ўқитиладиган гуруҳлари учун математика, физика, электроника, механика, машинасозлик, кимё, саноат энергетика, сув таъминоти, кибернетика ихтисослари бўйича таълим олаётган III—IV курс талабалари учун курс ишлари ва семинар машғулотларини тайёрлашда чет тилдаги вақтли матбуот мақолаларини ўқиб тушуна олишларига ёрдам берадиган махсус дарсликлар йўқ эди. Ўтган йили «Ўқитувчи» нашриётида чоп этилган филология илмлари номзоди В. Д. Мусаеванинг «Инглиз тили дарслиги» бу соҳадаги дастлабки қадам бўлди.

— Давлат тили Қонуни айниқса она тили ва адабиёти фани мутахассислари зиммасига улкан масъулият юклайди. Шундай эмасми?

— Қайта қуриш даври она тили ва адабиёти фанига янгича ёндашиш, умумий таълим мактаблари учун янги дарсликлар яратиш вазифасини қўйдики, шундай эҳтиёждан келиб чиқиб, янги муаллифлар жамоаси тузилди. Бу хайрли ишга услубиётчи ва олимлар, амалиётчи ўқитувчилар жалб этилди. Профессорлар А. Ҳожиев, А. Нурмонов, муаллимлар илмлари номзоди А. Аҳмедов, методист-ўқитувчи А. Орифжоновлар муаллифлигида 5—9-синфлар учун «Ўзбек тили дарслиги» яратилиб, 1992 йил нашр режасига киритилди.

Янги дарсликда ҳозирги замон фонетикаси, лексикаси ва грамматикасига оид ютуқлар ҳисобга олинган. Бу, хусусан, товуш ва ҳарфга, сўз ясалиши, сўз бирикмаси, қўшма гапларнинг таснифига ёндошишда ўз аксини топган. Тилнинг ижтимоий ҳодиса сифатидаги тараққиётига кўпроқ эътибор берилган. Грамматик таъриф ва қоидалар ўзбек тили хусусиятидан келиб чиқиб талқин этилган. 1991-95 йилларга 21 номда методик қўлланмаларни нашр этиш режалаштирилди. Хусусан, ўқувчилар саводхонлиги ва нутқини бойитиш учун қўшимча материал манбаи ҳисобланган «Диктантлар тўплами» ва «Баёнлар тўплами» қўлланмаларининг қўлёзмалари ва бир қатор луғатлар тайёрланмоқда.

— Албатта, бу адабий материаллар ўз йўналиши жиҳатдан келажак авлод тилини «чархлашга» хизмат қилиши аниқ. Расмий ва илмий тилимизга ҳам мана шундай эътиборни кучайтириш зарур эмасми?

— Ўзбек тилининг илмий ва расмий иш услублари жуда ночор аҳволга тушиб қолганлиги, расмий иш қоғозларининг деярли (айтиш мумкинки, бутунлай) рус тилида олиб бориладиган бўлиб қолгани маълум. Ўзбек тилига давлат мақоми берилиши биланоқ илмий терминологияни тартибга солиш, талаб даражасидагисини яратиш ишига, расмий иш қоғозларининг ўзбек тилида олиб борилишини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилди. Атамашунослик комитети ташкил этилиб, у мазкур тадбирларни амалга оширишда бош-қош бўлаётир. Фақат бу ўринда айрим хатоликларга йўл қўйилмоқда. Кейинги вақтларда ўзбек тилининг имкониятидан келиб чиқиб яратилган «кенгаш», «уюшма», «бошқарув», «танлов», «ким ошди» сингари сўзлар бармоқ билан санарли даражада камлиги, араб ва форс тиллари эвазига яратилиб, тақдим этилаётган атамалар халққа тушунарли бўлмаса-да атамачилигимизнинг асосий қисмини эгаллаб бораётганлиги бунинг исботидир.

Ёмон одат юқумли бўлади, дейди доно халқимиз. Ҳозирги вақтда «ноҳия», «тайёра», «дорилмуаллим», «риёзиёт», «куллиёт», «ойнабанд, пайкал», «базму тадбиргоҳ», «даъватгоҳ», «илмгоҳ», «шифогоҳ», «тайёрагоҳ», «манзилгоҳ» сингари юзлаб, минглаб сўзлар тилимизни тузатишга эмас, аксинча, бузишга хизмат қилмоқда, халқимизни ўзига таниш атамаларидан чалғитиб, бошини гангитиб қўймоқда. Хўш, мана шу каби хато ва камчиликларга барҳам бериш учун нима қилиш керак? Ўзбекистон Халқ таълими вазирлиги, Ўзбекистон Фанлар академияси ҳамкорликда ўзбек тили равнақини ўйлаб Ўзбек тили жамиятини ташкил этдилар. Бу — шубҳасиз катта воқеа. Мен мазкур ташкилот комиссияси аъзоси сифатида шуни ишонч билан айтаманки, эндиликда ўзбек тили учун қайғурадиган қонуний, мустаҳкам идора пойдеворига асос солинди.

— Эски ўзбек тилини ўқитиш, шунингдек қўлланмалар ҳақида ҳам тўхталсангиз.

— «Ўзбекистон Республикасининг давлат тили ҳақида»ги Қонунининг 16-моддасига мувофиқ, 1991-92 ўқув йилидан эътиборан эски ўзбек фанини ўргатиш учун умумтаълим мактабларининг 2 (3) — 9-синфларига мўлжалланган дастур 1000 нусхада нашр этилиб, республикадаги барча вилоят халқ таълими бошқармаларига юборилди. М. Қодиров, М. Ҳакимжоновалар томонидан ёзилган 3 (4)-синфлар учун эски ўзбек ёзуви қўлланмаси янги ўқув йилигача ўқувчиларга етиб боради. Ҳунар-техника ва педагогика билим юртлари учун Тошкент давлат дорилфунунининг профессори А. Алиев муаллифлигидаги «Эски ўзбек ёзуви» дастури нашрга тавсия этилган. Муаллиф ҳозир шу дастур асосида дарслик яратиш устида иш олиб бораяпти. Мустақил ўрганувчилар учун Р. Жуманиёзовнинг «Эски ўзбек ёзуви» рисоласи, Р. Иномхўжаевнинг «Араб ўзбек ёзуви» дастури нашр этилди. Шунингдек, республика ўқув-методика маркази ва Низомий номидаги Тошкент давлат муаллимлар олийгоҳига олий ўқув юртлари учун араб алифбосига асосланган эски ўзбек ёзувини ўргатиш бўйича қўшимча мутахассислик беришга мўлжалланган ўқув режаларига тегишли ўзгартишлар киритилиб, қайта дастурлар ишлаб чиқиш топширилган.

— Таълим рус тилида олиб борилаётган ўқув юртларини ўзбек тили ва адабиёти материаллари билан таъминлаш масаласи ҳам кўпчиликни қизиқтиради. Бу йўналишда қандай ишлар амалга оширилмоқда?

— Ўзбекистон Халқ таълими буйруғига асосан 1990—1991 ўқув йилининг иккинчи ярмида рус мактабларининг бошланғич синфларида 2 соатдан ўзбек тили ўқитила бошланди. Қисқа муддат ичида филология илмлари номзоди, доцент А. Рафиев, муаллимлар илмлари номзоди Ф. Қодирова ва амалиётчи ўқитувчи Ў. Рўзибоеваларнинг «Рус мактабларининг I-III синфларида ўзбек тили» дастури лексик минимуми билан, Ўзбекистон муаллимлар илмлари илмий-тадқиқот олийгоҳи ўзбек тили бўлимининг мудири, муаллимлар илмлари номзоди Р. Йўлдошевнинг «Бошланғич синфларда ўзбек тили» номли методик тавсияси чоп қилиниб, вилоятларнинг Халқ таълими бошқармаларига юборилди. Р. Йўлдошев раҳбарлигида яратилган «Рус мактабларининг IV-XI синфларида ўзбек тили» дастури лойиҳаси ишланиб, муҳокама учун тавсия қилинди. Ғафур Ғулом номидаги Сирдарё муаллимлар олийгоҳи қошидаги «Педагогика» жамияти раисининг ўринбосари Т. Зиёдова муаллифлигида рус мактабларида ўзбек тили дарсларини ўтиш учун кўргазмали қуроллар — грамматик жадваллар мажмуи тайёрланмоқда. Шунингдек, техник воситалардан фойдаланиш хонаси томонидан электрон ҳисоблаш машинаси учун «Биз ўзбек тилини ўрганамиз» ва «Ўзбек тилини ўрганамиз» рукнидаги 12 та мавзудан иборат дастур тайёрланмоқда.

Шуни алоҳида айтиш керакки, муаллифлар гуруҳлари дидактик ўқув адабиётларини яратишда кўпроқ халқ оғзаки ижодига, ҳозирги замон ёзувчи ва шоирлари асарлари намуналарига, миллий удумларимизга мурожаат қилишлари зарур. Фақат шунда фикр равшанлигига тезроқ эришамиз.

Суҳбатдош Шуҳрат ҲИДОЯТОВ.

СУСТКАШЛИККА ЙЎЛ ҚЎЙИЛЯПТИ

ЎЗБЕК тилига давлат мақоми берилгандан сўнг ҳужжат юритиш ишлари қандай олиб борилаётганини билиш мақсадида Куйбишев районида бўлдик. Район ижроия комитети ходимлари билан суҳбат чоғида шу нарса маълум бўлдики, районда рус тилида сўзлашувчи аҳоли кўп бўлганлиги учун ҳужжатларни ўзбек тилига ўтказиш қийинчилик билан кечаяпти. Умумий бўлимдаги барча ҳужжатлар рус тилида олиб борилаяпти. Баъзилари таржима қилинаркан. Бу бўлимда икки киши ишлар экан. Лекин иккиси ҳам ўзбек тилини тушунмайди.

— Ўзбекчага таржима қиладиган материаллар жудаям кўп, — дейди биз билан суҳбатда таржимон Л. Маткаримова. — Унинг барчасини таржима қилиб улгуриш қийин албатта. Шу боисдан ҳужжатлар ўзбекча тайёрланиши керак. Лекин ҳужжатлар ҳамон русча тайёрланмоқда. Бундан ташқари, таржимонлар учун қўлланмалар жуда кам. Атамалар қўмитасига ҳам эътирозим бор. Улар муқобил вариантни танлаб беришлари керак. Бу ишларни эса амалга ошириш секин кечаяпти. Сўзлар турли вариантларда қўлланилмоқда. Бундай бошбошдоқликка энди чек қўйиш кераккa ўхшайди.

Бинобарин иш бошқарувчи, ўзбек бўлиши шарт. Бундан ташқари, ҳар бир бўлимда ўзбек ёки ўзбекчани биладиган киши ишлаши лозим. Районда кадрларнинг 80 фоизи бошқа миллат вакилларидир. Суҳбатда шу нарса маълум бўлдики, уларнинг кўпчилиги ўзбек тилини мутлақо тушунмайди. Ўзбек тилини ўқитиш курслари ҳам яхши ташкил қилинмаган.

Давлат идораларида ҳужжатларни ўзбек тилида тайёрлаш ишлари қийин кечаётганлигининг асосий сабабларидан бири ўша жойларда ўтирган раҳбарларнинг ўзбек тилини яхши билмаслиги, иш юритиш услуби талаб даражасида жорий этилмаганлиги оқибатидир. Бунақада ҳужжатлар қачон давлат тилида юритилади?

Ўзбек тилига давлат тили мақоми берилгандан сўнг ҳужжатларни ўзбек тилида олиб бориш бироз жонланган Октябрь район ижрокоми ишлари билан танишдик.

Бу ижрокомда ўзбекона руҳ, файз бор. Лекин давлат Қонунини бажаришда бу ерда ҳам сусткашликка йўл қўйилмоқда.

Умумий бўлим мудири З. Короблёва «Барча ҳужжатлар бизнинг бўлимимиздан рўйхатдан ўтади. Ҳужжатлар қайси тилда келган бўлса, шу тилда жавоб берамиз», дейди. Лекин юқори ташкилотлар Қонунни ўзлари чиқариб ўзлари бунга амал қилмаётганликлари кишини ҳайратлантиради.

Ариза ва шикоятлар бўлимининг катта назоратчиси Наташа Бобоева тил ҳақида биз билан суҳбатлашишга унчалик рўйхушлик бермади. Лекин ҳужжатлар тикилган барча папкаларни кўриб чиқдик. Бу ерда барча ҳужжатлар русча делоларга чиройли қилиб тикиб қўйилган. Фуқаролар томонидан тушган ўзбекча хатлар, аризаларнинг баъзиларига русча жавоб берилган.

— Ҳужжатларни ўзбек тилида тайёрлашга ҳаракат қиляпмиз, — дейди иш юритувчи Ҳ. Қорабоев. — Мажлислар, сессиялар ўзбек тилида олиб борилмоқда. Бу борада курс машғулотлари ўтказдик. Лекин бизда ҳозирча миллий малакали кадрлар етишмаяпти. Луғатлар ва тилга оид китобларни кўпроқ нашр қилиш керак, деб ҳисоблайман.

Бу ишларни бирданига амалга ошириш қийин, албатта. Лекин қўл қовуштириб ўтириш ҳам ярашмайди. Қонун қабул қилинганига икки йилдан ошяптию, бироқ жойлардаги ишлар, кадрлар масаласи ҳамон ўлда-жўлдалигича қолмоқда. Кузатишлардан маълум бўлдики, ҳар иккала районда ҳам ҳужжатларни қонун асосида олиб бориш иши анча қийин кечаяпти. Бизнингча, энди эскича иш юритиш усулидан халос бўлиш учун энг аввало кадрлар масаласини ҳал қилиш керак.

Иззат АҲМЕДОВ.

БОЗОРНИ ЎЙЛАБ

НОСТАНДАРТ ускуналар ишлаб чиқаришга ихтисослашган «Тошавтоматика» заводи Челябинскдан токарлик дастгоҳларини олди. Бунинг эвазига Уралга... кўрпа-ёстиқ жилдлари, чойшаблар жўнатди.

— Шундай қилишга мажбур бўляпмиз, — дейди завод бош муҳандисининг ўринбосари В. Новиков. — Эски алоқалар ёрдам бермай қўйди, кўриб турибсиз, бевосита мол алмашиш йўлларини излаяпмиз. Бозорга ҳам ишлаяпмиз. Яқинда бир цех очдик, у ерда дельтаплан чиқиндиларидан чиройли халтачалар тикяпмиз. Ёғочга ишлов берувчи дастгоҳлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйдик.

Ижара туфайли талабни тез эътиборга олиб ишлаш имконияти туғилмоқда. Бундан бир неча ой муқаддам завод бир неча кичик корхона ва кооперативга бўлиниб кетган эди. Бундай бўлинмалар ҳар бирининг банкда ўз ҳисоб дафтарчаси бор, тўла хўжалик ҳисобига ва ўзини ўзи маблағ билан таъминлашга ўтган. Кичик корхоналар ва кооперативлар ўзларининг анъанавий маҳсулотларини тайёрлаш билан иш бошлаган эдилар. Масалан, «Интрокс» асбоблар ва хилма-хил жиҳозлар ишлаб чиқара бошлади, «Пластик» металлга ишлов бериш билан шуғулланди, «Скиф» билан «Наврўз» эса металл ва пластмассадан халқ истеъмол моллари ишлаб чиқара бошлади, «Дельта» бўлса дельтапланлар йиға бошлади. Ҳозир улар 30 хилдан кўпроқ маҳсулот, жумладан, пластмасса буюмлари, боғ ҳовли мебеллари, мураккаб рўзғор техникаси ремонти учун стендлар чиқаришмоқда. Ногиронларнинг аравачаларини ишлаб чиқаришга тайёргарлик кўрилмоқда, мураккаб электр рўзғор моллари ишлаб чиқариш имконияти ўрганилмоқда.

Ижара маҳсулот турларини тез-тез ўзгартириб туриш ва уларни кўпайтириш имконини берди. Бундан завод ишчилари ҳам, раҳбарият ҳам манфаатдордир. Шу мақсадда маъмурият техникавий ҳужжатларни зудлик билан тайёрламоқда, таъминот ва савдо ишлари билан шуғулланмоқда. Ижарачилар эса унинг бу меҳнатига ҳақ тўлашмоқда.

(ЎзТАГ мухбири).

●

«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасида қўли гул ишчилар кўплаб топилади. Шулардан бири Маъмура Жалиловадир. Бу ишчининг корхонада ишлаётганига эндигина уч йил тўлади. Шунга қарамасдан, у тикувчилик сирларини мукаммал эгаллаб олган.

СУРАТДА: Маъмура Жалилова ўз дастгоҳини моҳирлик билан бошқармоқда.

Холмат Мирзакаримов сурати.

●

МАРГАРИН НИМАДАН ҚИЛИНАДИ?

Таҳририятимизга бир киши сим қоқиб, ўзини тўлқинлантираётган саволга жавоб беришимизни сўради: «Айтишларига қараганда, маргарин тайёрлашда чўчқа ёғидан фойдаланишлар экан. Бу эса жумҳуриятимизда яшаётган кўпчилик аҳолининг урф-одати, расм-русумларига тўғри келмайди. Ваҳоланки, нон — булка ва қандолат маҳсулотларни тайёрлашда ҳам маргарин ишлатилади. Журналистлар буни ўрганиб, муштарийларга албатта хабар қилишлари керак».

Шу муносабат билан ЎзТАГ мухбири Ўзбекистон новвойхоналари учун маргарин етказиб берувчи асосий корхона — Тошкент ёғ-мой комбинатига борди. Комбинат директорининг сифат масалалари билан шуғулланувчи ўринбосари Р. Н. ТЎРАЕВА муштарий берган саволга жавоб беришга розилик билдирди.

— Одамларнинг бундай ташвишидан хабардормиз, — деди у. — Халқ депутатлари, баъзи корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбарлари, диндорлар, жумҳуриятимиздаги кўпгина вилоятларнинг аҳолиси бизга шундай саволлар билан неча марталаб мурожаат этишган.

Мен мутахассис сифатида масъулиятни тўла бўйнимга олиб, умуман чўчқа ёғидан фойдаланмаслигимизни айтмоқчиман. У маргарин таркибига ҳам, ёғ-мой саноати корхоналарида тайёрланадиган бошқа бирор маҳсулот таркибига ҳам кирмайди. Буни маҳсулот турлари учун белгиланган давлат андозаларида, барча фойдаланилаётган маҳсулотлар қайд этилган ҳужжатларда кўриш мумкин.

Масалан, мен маргариннинг қандай тайёрланишини айтиб беришим мумкин. У юқори сифатли пахта ёғи, шакар, туз, қаймоғи олинмаган сут, шакар қиёми ва витаминлардан тайёрланади. Унга ҳеч қандай мол ёғи қўшилмайди. «Камалак» деб аталган маргарин туригагина олий навли мол ёғи қўшилади.

Биз, шунингдек пазандаликда ишлатиладиган махсус ёғ ҳам ишлаб чиқарамиз. Унга қандолатчиларнинг ҳамда аҳолининг талаби катта бўлмоқда. Улар икки хил — бири «Шарқ», иккинчиси «Беларусь» деб аталади. Лекин уларнинг таркибида ҳам атиги 70 фоиз ўсимлик мойи ва 30 фоиз қўй ёғи бор. Шундай қилиб, маргарин қўшилган нон ва бошқа маҳсулотларни бемалол тановвул қилиш мумкин. Уларда урф-одатларимизга хилоф бўлган ҳеч нарса йўқ.

ЎзТАГ.

ҚУРУВЧИЛАР ҒАЙРАТИ

БРИГАДА бошлиғи Абдунижот Раҳмоновни Тошкент қурилиш бош бошқармасига қарашли ҳажмли-блокли тажриба уйсозлик комбинатида ҳамма танийди. Чунки, у етакчилик қилаётган 30 кишидан иборат қурувчилар корхонада илғорлардан саналади.

Айни пайтда бу бинокорлар шаҳримизнинг Сергели даҳасида бирваракайига олтита уйда ишлашмоқда.

Ҳар бири 90 хонадонли 9 қаватли турар жой биносида қурувчилар бинокорлик ишларини 1989 йил бошларида бошлашган эди. Ҳозир шу уйларнинг тўрттасида қурилиш-тиклаш ишлари тугатилиб, бинода пардозлаш ишлари амалга оширилмоқда. Қолган иккитасида эса қурилиш-тиклаш ишлари олиб борилмоқда.

Қурувчилар йил охиригача мазкур бинони фойдаланишга топширишни мўлжаллаб қўйганлар.

Нодира АБДИРИМОВА.

Абдулла Қодирийнинг 100 йиллиги олдидан

ОЙНИНГ ЎН БЕШИ ЁРУҒ...

АБДУЛЛА Қодирий номи билан вақф (жамғарма) ташкил этилиб, фаолият кўрсата бошлаганидан кўпчилик муштарийларимиз хабардор бўлсалар керак. Хўш, унинг аҳволи бугун қандай? Иш мутасаддилар кутгандекми? Шу каби саволлар билан вақф директори Шеркон Қодирийга мурожаат қилдик.

— Абдулла Қодирий вақфи (жамғармаси) нима мақсадда тузилган?

— Абдулла Қодирий вақфи (жамғармаси) 1991 йил 6 июль куни Давлат мукофотлар комитети қошида нуфузли ташкилотлар томонидан таъсис этилди.

— Вақфнинг асосий мақсадлари: А. Қодирий номи ва хотирасини абадийлаштириш, ёзувчининг боғ-музейини яратишга кўмаклашиш, унинг рамзий қабрини таъмирлаш, отилган жойини зиёратгоҳга айлантириш ҳамда 37-йилги истибдод қурбонларининг хотираларини абадийлаштириш каби хайрли ишлардан иборат.

— Вақфнинг маблағи дастлаб қандай ишларга сарфланади?

— Вақф ташкил этилгандан бери мусаввир Алишер Мирзаевнинг «Абдулла Қодирий ҳаёти ва ижоди»га бағишланган суратлар кўргазмасини «Билимлар уйи» билан ҳамкорликда ўтказдик. Кейинги тадбиримиз шу йили 4 октябрь куни «Билимлар уйи»да «Ёшлик» ойномаси, «Ёшлар уйи», ойнаи жаҳоннинг «Тошкент» студияси билан ҳамкорликда Қодирий хотира кечасининг 100 йиллиги олдидан мотам кунини ўтказдик.

Келгуси йили 4 октябрда ушбу тадбирни Юнусободда, Оқтепа мавзесида, яъни 37-йилларда қатлиом бўлган жойда ўтказиш ниятимиз бор.

— Нега айнан 4 октябрда?

— Чунки биздаги маълумотларга кўра улар ўша куни қатл этилганлар. Исломда эса марҳумларга тантана қилмайдилар, айниқса, шаҳид кетганларни камтарона хотирлайдилар. Энди «Пуллар қаерга сарфланаяпти?» деган саволингизга тўхталсак.

Аввало, жамғарма ташкил бўлгандан бери ҳали ваъда қилинган пуллар тушмади. Ғафур Ғулом нашриётининг, радио ва телевидение комитетининг (ҳукуматнинг Қодирийни тақдирлаб берган Навоий мукофоти маблағини амакимиз Масъуд Абдуллаев вақфимизга ўтказиб бердилар) бизга этган инъомидан бошқа пул йўқ.

АДАБИЁТ ВА САНЪАТ

— Ҳозирги аҳвол қандай?

— Айтишга уяласан киши. Кутгандан ҳам чатоқ. Агар шу зайлда кетса, вақфнинг фаолиятини тугатишга тўғри келади.

— Одамларни ҳам тушуниш керак. Уларнинг олаётган маошлари турли фондларга етмаяпти. Бу ёқда қийинчилик....

— Тўғри, ҳозир бир кило картошкани олдига «Ўтган кунлар» китобини қўйсангиз, албатта, одамлар картошкани олади. Гап, одамларда эмас. Гап кўпчиликда, гап имонда. Масалан, бизнинг оиламиз 1961 йилдан бери Қодирий асарларидан қалам ҳақи олмайди (Қонунда муаллиф вафотидан сўнг оиласига 25 йилгача пул берилади). Энди шу китобларнинг нашридан тушган тушумлардан маълум қисмини вақф ҳисобига ўтказиш мумкин. Яна пулларини қаерга сарфлашни билмай юрган ташкилотлар қанча? Кейин фондларнинг кўпайиб кетгани тўғри. Бироқ бизнинг вақфимизнинг масъулияти умуман бўлак. Агар кўзда тутилган режаларни амалга оширса вақфимиз ўз-ўзидан фаолиятини туғаллайди, илоё ўша кунларга етайлик.

— Умидсизликка тушманг, ойнинг ўн беши қоронғу, ўн беши ёруғ дейишади...

— Биз ҳам ўша гапларнинг ростлигига умид қиламиз. Ниятимиз шаҳидлар хотирасини тиклаш. 1994 йил Қодирий хотира кечаси — 100 йиллигини муносиб кутиб олишдир.

⊙ Ушбу сўзларга нимани қўшимча қилишимиз мумкин? Не машаққатлар билан ёруғ кунга етиб келган аллома адибимизнинг муборак руҳини шод этмоқлик бурчимиз эканлигини эслатамиз, холос. Унутманг: Тошкент шаҳри, «Узпромстройбанк» ҳузуридаги ОПУМФО 172682310. Ҳисоб-китоб рақами: 300166910. Абдулла Қодирий вақфи ҳисоби: 700104.

Суҳбатни Толиб АБДУЛЛАЕВ ёзиб олди.

Буюк сиймолар

«Хамса»нинг биринчи ижодкори

ХАМСАНАВИСЛИК мактабининг асосчиси Абу Муҳаммад Ильёс ибни Юсуф ибни Закий Муайяд Низомий 1141 йил Ганжа шаҳрида таваллуд топган. Шоир ҳаёти ва ижодий фаолияти Озарбайжон отабеклари сулоласи ҳукмронлиги даврига тўғри келади. У давр султонлари билан яқин муносабатда бўлиб, гарчи саройга бориб мадҳияхонлик қилмаса-да, ўз «Хамса»сининг безавол достонларида замона ҳукмдорларига алоҳида боблар бағишлайди. Уларнинг вафотлари ҳақида айрим достонлари хотимасида таассуф билдиради.

Низомий Ганжавий давр султонлари ардоғида бўлишининг асосий сабабларидан бири шундаки, у ҳукмдорлардан ҳеч нарса сўрамайди. Аксинча, бирор асар буюртмаси асосида ваъда қилинган амлокни ҳам талаб қилиб олмайди. Шоир ўзининг «Ҳусрав ва Ширин» достонининг ибтидосида султон Отабек Аъзам Шамсуддин Абжаъфар Муҳаммад бинни Элдигиз билан суҳбатини ифода этиб, ҳукмдорни «Раҳматли акам Муҳаммад Жаҳонпаҳлавон икки қишлоқ мулкини ҳадя этганди, ушбуни ололмаганингизни билурман. Шу боисдан Сизга бир катта қишлоқни совға қилурмиз,» дейди. Низомий қуллуқ қилиб ёрлиқни олгач, айрим одамлар «Сен ўз достонингга шаҳар сўрасанг ҳам арзирди, бир қишлоққа рози бўлдинг», деб койишади. Улуғ шоир таъмагирларга қараб, «Менинг достонимнинг баҳосига на сиз айтган шаҳар, на салтанат мулки тенг келади. Мен султон инъомини ҳукмдор тuҳфаси янглиғ қабул қилдим. Агарда шоҳ қалам ҳақи бўлмаганда ҳам унга тақдим қилган бўлардим», дейди.

Низомий ҳали ўз «Хамса»сини яратмай туриб, «Девони Низомий» ғазаллари билан Шайх Низомий номи билан машҳур эди. Унинг илк «Махзан-ул-асрор» достони тасаввуф оламида кашфиёт каби иложий, адабий ва дунёвий илмлар фалсафаси жамулжами эди.

У яратган «Ҳусрав ва Ширин» достони ҳам ишқий қиссаларнинг энг машҳурига айланади. Ўша даврда «Лайли ва Мажнун» ишқи ҳақида майда-чуйда ривоятлар бўлиб, бир камолат тимсоли бўлган етук асар яратилмаганди. Шоиртаъб ҳукмдор, шоҳ Музаффаридан Қизиларслондан Низомий бир кун мактуб олади. Унда «Лайли ва Мажнун» ҳақида ҳам бир достон ёз деб илтимос қилинган эди. Султон ўзи турк бўлишига қарамасдан, асарни форсий-тозий (арабий) тилда битилишини сўраб шундай деганди:

Турки сифати вафийимизмас,
Туркхона сухан сазойимизмас.

Низомий ёзиш — ёзмаслик ҳақида бир тўхтамга келмасдан, саройга яқинлашиш орзусида юрган ўғли Муҳаммад Низомий отасини қистай бошлайди. Шунда шоир достонни ўғли қистовида илҳом билан тезда ёзиб тугатганини айтади.

Муштарийхонларга аён бўлсинки, Низомий ўз «Хамса»сини «тўқиб чиқармаган». У мавжуд афсона ва ривоятлар асосида беш улкан достон ёзишга муяссар бўлган ва ҳар бири асллиги ва рамзийлиги билан бетакрордир. Шоирнинг тўртинчи достони «Ҳафт пайкар» ва сўнггиси «Искандарнома»дир.

Бу йил нишонланаётган ва 1991 йилни ўз йилига айлантирган улуғ ўзбек шоири ва мутафаккири Алишер Навоий ҳам бежиз айтмаган:

Эмас осон бу майдон ичра турмоқ,
Низомий панжасига панжа урмоқ.
Керак оллида ҳам шер жангги,
Агар шер ўлмаса бори палангги.

Низомий нафақат Алишер Навоийнинг, балки, ундан олдинги Деҳлавий ва Жомийларни ҳамда юзга яқин «Хамса» ёзишга жазм этган шоирларнинг устозидир.

Қуйида камина таржимасида «Хамса» ҳикоятлари диққатингизга ҳавола этилмоқда.

Олимжон БЎРИЕВ.

ИТТИФОҚ ЯНГИЛИКЛАРИ

МОСКВА. Кеча эрталаб фойдаланишга топширилган қувур орқали Россиядан Арманистонга бир миллион куб метрдан кўпроқ газ етказиб берилди. Ёқилғи жумҳуриятнинг зилзиладан шикастланган районларига етказиб берилмоқда. Чечен-Ингушиядан Грузия ҳудуди орқали олиб ўтилган қувурни арман бинокорлари шошилинч тарзда аҳиллик билан қуриб битказдилар. Чунки ҳали ҳам Озарбайжондан газ келаётгани йўқ. Грузия билан Хумайра ва Спитак эндиликда эришилган аҳдлашув туфайли ёқилғи олмоқда.

***

ЭЛИСТА. Қалмиғистон билан қўшни Астрахан вилояти маҳаллий ҳокимият идоралари «қатли ом этилган халқларни оқлаш тўғрисида»ги РСФСР қонунини рўёбга чиқаришга доир тадбирларни амалга ошира бошладилар. Улар ўртасида ўтказилган музокараларнинг дастлабки даврасидан сўнг Астрахань вилояти раҳбариятининг Қалмиғистоннинг 1943 йил 27 декабригача бўлган, яъни қалмиқларнинг Сибирь ва Узоқ Шарққа сургун қилингунича бўлган чегаралардаги ҳудудий яхлитлигини расмий тан олганлиги бу борадаги дастлабки қадам бўлди. Вилоят ҳудудида яшаётган қалмиқларни оқлашнинг ижтимоий жиҳатларини ҳам иккала томон тушуниб, муҳокама қилди.

***

КИШИНЕВ. Молдова автовокзалларида вазият мураккаблигича қолмоқда. Бензин йўқлиги ва автомобиль транспортининг техникавий жиҳатдан носозлиги натижасида баъзи йўлларда ҳаракат тўхтаб қолди. Минглаб чиптасиз кишилар, деб ёзади «Независимая молдова» рўзномаси, автовокзалларда жўнаб кетишни пойлаб азоб тортишмоқда. Дам олиш кунлари учун чипталар режалаштирилган саёҳатдан бирикки ҳафта олдин сотилиб кетмоқда. Шу кунларда автомобиль йўлларининг четида минглаб одамлар машина тўхтатиш учун қўл кўтариб овора бўлишмоқда.

***

БАРНАУЛ. Ўлка ҳунар-техника билим юртлари ва ўрта ўқув муассасаларининг ходимлари ўзларининг Олтой маъмуриятига неча марталаб қилган илтимосларига жавоб бўлишини кутиб ўтирмай бир ҳафталик иш ташладилар. Бугун Барнаул «тез ёрдам» хизматининг ҳайдовчилари иш ташлаган ўқитувчиларни қўллаб-қувватладилар. Уларнинг иш ҳақини ошириш тўғрисидаги талаблари ҳам бажарилмаган эди. Ҳайдовчилар шаҳар соғлиқни сақлаш бўлими раҳбариятига ўйлаш учун икки кун муҳлат беришди, ўз талаблари бажарилмайдиган бўлса, ўлка маъмурияти жойлашган бинони яна қуршаб олишларини, кейинчалик эса иш ташлашларини ҳам айтишди.

***

ДНЕПРОДЗЕРЖИНСК (Днепропетровск вилояти). Ф. Э. Дзержинский номли Днепровск металлургия комбинатининг дастлабки аглофабрикаси фойдаланишдан тўхтатилди. Қарийб 60 йил давомида йилига 3 миллион 400 минг тонна домна хом ашёсини берган бу корхонанинг барча ишларини замонавий 2-аглофабрика ўз зиммасига олади, унинг қувватлари шу вақтгача тўла ишга туширилмаган эди. Бу ерга ёпиб қўйилган корхонанинг ишчилари ҳам келиб ишлайдилар. Амалдаги асосий жамғармаларни қисқартиш натижасида маҳсулот таннархини арзонлаштириш ва минтақадаги экология вазиятини яхшилаш мумкин бўлади.

***

ВЛАДИКАВКАЗ. «Ингуш халқининг 30 ноябрь куни ўтказилган референдуми мустақил жумҳуриятнинг ички ишларига қўпол равишда ғайриқонуний аралашиш бўлди», — Шимолий Осетия оммавий ахборот воситалари бугун тарқатган Шимолий Осетия ССР олий кенгаши раёсати қарорининг матнида бу тадбирга шундай баҳо берилган. Референдумда ўртага қўйилган асосий масалани эслатиб ўтамиз: ингушлар Владикавказ ўнг соҳили қисмида пойтахт билан биргаликда тортиб олинган ерларни қайтариб олиш билан РСФСР таркибида ўз мухторриятларини тузишни хоҳлайдиларми?» Шимолий Осетия ССР олий кенгашининг раёсати ингуш халқи ўртасида ўтказилган референдум қонуний кучга эга эмас, деб ҳисобламоқда.

***

ОЛМАОТА. Олмаота яқинидаги қамоқхоналардан бирининг маҳбуслари овқат ейиш ва ишга чиқишдан бош тортдилар. Энди хотин-қизлар бош кўтардилар. 300 нафар «Исёнкор» аёл маҳбуслар ишлаб чиқараётган тикувчилик буюмлари нархини қайта кўриб чиқиш ва унинг сотиш нархини оширишни талаб қилишмоқда. Бунинг ҳаммаси тушунарли — овқат жуда қимматлашиб кетди, ойига 90 сўмгача сарф қилинмоқда. Айни вақтда ишлаб топилган маошнинг ярми юқори идораларга ўтказилади, қолгани эса эркинликда яшаётган болаларга ёрдам беришга, овқатланиш ва кийинишга етмаяпти. Узоқ давом этган натижасиз музокаралардан сўнг қамоқхона ҳудудига ички ишлар вазирлигининг махсус бўлинмалари киритилди.

Ихчам тақриз

МАЪРИФАТ ШИЖОАТИ

«РУБЪИ маскунда Самарқандча латиф шаҳар камроқдур. Бешинчи иқлимдиндур... Шаҳри Самарқанддур, вилоятини Мовароуннаҳр дерлар. Ҳеч ёғий қаҳр ва ғалаба билан мунга даст топмоғи учун баддаи маҳфуза дерлар. Самарқанд ҳазрати амирулмўъминин Усмон замонида мусулмон бўлғондир. Саҳобадин Қусам ибн Аббос анда борғондур. Қабри Оҳанин дарвозасининг тошидадур. Ҳоло мозори Шоҳга машҳурдир. Самарқандни Искандар бино қилғондур. Мўғул ва турк улуси Самарқанд (бошқа нусҳада «Семизқанд») дерлар. Темурбек пойтахт қилиб эрди. Темурбекдин бурун Темурбекдек улуғ подшоҳ Самарқандни пойтахт қилғон эмастур...»

Бу сўзларнинг барчаси яқиндагина қўлимизга теккан бир янги китоб туфайли ёзилаяпти. Китобнинг номи: «Самарқанд хаёли», муаллифи — Хуршид Даврон. Хуршид — истеъдодли шоир. Унинг шеърий китоблари аллақачон тарқалиб бўлган. У имон ва виждон олдидаги маъсулиятни ҳамиша ҳис этиб яшаётган ижодкор. Шоирнинг қаламига мансуб бўлган дардли мақолаларидан кўпчилик хабардор.

«Самарқанд хаёли» муаллифнинг китобхонларга янги тортиғи. Ушбу китобдан «Бибихоним қиссаси ёки тугамаган достон», «Навоий армони», «Самарқанд хаёли», «Массагетлар маликаси ва форслар подшоҳи» каби тарихий-маърифий бадиалари, «Босқинчилик қаҳрамонлик бўладими?», «Кўнглимизда юлдузлар чақнасин», «Тарих — боболар боғи» сингари публицистик мақолалари жой олган.

Сир эмас, биз узоқ йиллар тарихимизни унутиб, ёлғон ғояларга қул бўлдик. Ота-бувиларимиздан қолган халқимизнинг қадимий меросига нисбатан бўлган муносабатларимиз ҳам қулларча. Аждодларимизнинг юксак ақл-заковати, нафис диди билан яратилган сон-саноқсиз ёдгорликларимиз турли даврларда ҳар хил воқеа ва ҳодисалар сабаб олиб кетилган. Туркийларнинг ақлий даҳоси тафаккур намунаси бўлган бу ёдгорликларимиз жаҳоннинг турли мамлакатларида намойиш қилинади-ю аммо биз — бу мулкларнинг ҳақиқий эгалари уларни кўришдан маҳруммиз.

1989 йилда АҚШда «Темур даври санъати» кўргазмаси уюштирилганлигини эшитдик. Бу кўргазмада Камолиддин Беҳзоднинг қаламига мансуб миниатюралар, жумладан, Султон Ҳусайн Бойқаро портрети, қамал манзараси, Шарафиддин Али Яздийнинг «Зафарнома» асарига ишланган безаклар, Истамбулдаги Тўпқопи музейида сақланаётган Улуғбек Мирзонинг шахсий сандиқчаси, темурий шаҳзодаларга мансуб қиличлар, уруш кийимлари, Иброҳим Мирзонинг совути намойиш қилинди. Ёдгорликлар орасида Амир Темур буйруғи билан Яссавий хонақоси учун мис, олтин, кумуш бирикмасидан қуйилган ёғчироқлар, Темурнинг ўғли Мироншоҳ ва келини Гавҳаршодбегимнинг шахсий муҳрлари бор. Ана тарихга ҳурмат. Фон Кауфман бўлса, 1869 йилнинг 24 октябрида халифа Усмон Қуръонини Петербургдаги император кутубхонасига тортиқ қилади ва бунинг эвазига император,-лиқ кутубхонасининг фахрий аъзолигига сайланади... «Тарихий ҳақиқат жоҳилни қанчалик таҳқирласа тарихий ёлғон ҳам фозилни шунчалик таҳқирлайди». Фақат маънавий жиҳатдан қолоқ, худбин кимсаларгина тарихий ёлғонни ўзига қурол қилиб оладилар. Фозил, эътиқоди бут, билими пухта одам эса тарихнинг ҳақиқат қуёшига пешвоздир. Китобдан ўрин олган «Босқинчилик қаҳрамонлик бўладими?» номли мақола ёлғонни фош этиши билан қимматлидир.

Хуршиднинг тарихий-маърифий бадиаларида Амир Темур, Заҳириддин Муҳаммад Бобур, Алишер Навоий фаолияти ва хусусан, ўша давр воқеалари илмий асосда баён қилинган. Бадиалардан китобхон кўз ўнгида ҳам шоир, ҳам олим мозий қаърини кўз нури билан ёритган боболаримиз тарихи намоён бўлади. Сир эмас, бугун кўпчилигимиз ўз аждодларимиз тарихидан бехабар, улар қолдирган маърифат хазинасидан бебаҳрамиз. Бундай эътиқодсизликнинг узлуксиз давом этиши бутун бир миллатни маънавий таназзулга олиб бориши сўзсиздир. Зеро, «Ўз халқи ўтмишини унутган юрагида аждодлар ёди ўчган одам маънавий ўлимга, маънавий касалликка маҳкумдир».

Хуллас, «Самарқанд хаёли» билан танишиш жараёнида китобхон тарих тасаввурини янги далиллар билан бойитади. Баъзилари олдинги айрим тушунчаларни алдамчи ва оғзаки эканлигини ҳам англаши мумкин. Зеро, Хуршид Давроннинг ўзи айтганидек, «Тарих фақат буюк шахсларнинг донишмандлиги ва жасоратидан эмас, ожиз кимсаларнинг қўрқоқлиги, нодонларнинг сурбетлиги, айёрларнинг фирибгарлиги, соддаларнинг алданиши ҳамдир».

Мурод МИРЗО,
Муҳаммад АҲМАД.

СУЛТОН САНЖАР ИЛА КАМПИР

(«ХАМСА» ҲИКОЯТЛАРИДАН)

Бир кампир бошига тушиб кўп жафо,
Бориб Санжар шоҳга қилди илтижо.
Эй подшоҳ, кўрмадим сендан марҳамат,
Ҳар йили бир ситам чекаман фақат.
Маст миршабинг келиб бир кун бошимга,
Аямасдан тепди кўзу қошимга.
Бегуноҳ қўлимни орқамга бураб,
Кўчага чиқарди сочимдан судраб,
Ситамободингда бўралаб сўкди,
Остонамда хўрлаб, қаҳрини тўкди.
Деди: «Фалон кеча, эй букри қай пайт,
Фалонни кўчангда ким ўлдирди айт!»
Излар меникидан қотилни муртад,
Эй шоҳ, бундан ортиқ борми разолат!
Нега маст миршабинг элни қон қилур,
Уриб бир кампирни назми жон қилур!
Маст-аласт кезишиб шаҳру вилоят,
Кампирлар бўйнига юклар жиноят.
Менга бу зулмингни кўрган бегумон,
Адолатсиз дегай сени эй хоқон
Калтакнинг зарбидан эзилиб чунон,
На қолди вужуду на руҳим омон.
Додимга етмасанг агар жаҳонгир,
Қиёматда сендан бўлгум домангир.
Адолат қилмасанг подшоҳларга хос,
Асло ситамлардан бўлмассан халос.
Подшоҳлардан етар мададу ёрлиғ,
Қара, сендан етар бизга не хорлиғ!
Етимлар молини таламоқ ёмон,
Бундай қилмас кимда бўлса гар имон.
Кампирлар бисотин талама зинҳор,
Гадо кампирларни юлмоқдан қил ор.
Қулсану шоҳман деб манманлик қилсанг,
Шоҳ эмассан, бундай тубанлик қилсанг.
Шоҳ бўлса ободдир ҳар бир вилоят,
Одил ҳукми қилгай элни ҳимоят.

Измига бўйсунар барча ҳалойиқ,
Барчанинг меҳрига бўлар у лойиқ.
Оламни айладинг сен зеру забар,
Айт ўзинг, кўрсатдинг ахир не ҳунар.
Туркларнинг давлати юксалиб ғоят,
Қолмади ва лекин юртда адолат.
Чунки сен золимсан, ўта нокассан,
Талончи ҳиндусан, сен турк эмассан.
Сендан шаҳру қишлоқ вайрона бўлди,
Деҳқонлар хирмони бедона бўлди.
Тириксан дунёни омонат билгил,
Қўлингдан келгунча яхшилик қилгил.
Адлин қаро тунга бўлса гар чироқ,
Эртанг бугунингдан бўлар яхшироқ.
Сўзинг бирла этгил кампирларни шод,
Ҳурмат-ла уларни доим айла ёд.
Эзма ғарибларни асло беасос,
Бир ўқ билан охир олишгай қасос.
Ҳар қанча отсанг ҳам чор-атрофга ўқ,
Очларнинг нонига кўзинг қилма лўқ.
Жаҳонни калитдек очгувчи ўзинг,
На зулм уруғин сочгувчи ўзинг.
Шоҳ қилмас беҳуда кимсага ситам,
Ўзгалар дардига у эрур малҳам!
Ожизлар кутади сендан каромат,
Сен айла эркалаб лутфу саховат.
Гадолар сўзига қулоғингни тут,
Уларнинг камини доим айла бут!
Санжарга забт этган чоғи Хуросон,
Бу сўзни тинглашдан бўлганди осон.
Юртдан адолату равнақ кетибдур,
Симурғ қанотини маскан этибдур.
Бу мовий фалакда қолмади ҳаё,
Топди бу жаҳондан бари интиҳо.
Низомий, тур энди, сенда бор асос,
Қон бўлган юрагинг учун ол қасос.

Рақкосаларнинг ажойиб рақслари дилга ором, кўзларга завқ беради. Уларнинг санъатига тасанно айтамиз ҳар лаҳзада.

Рустам Шарипов сурати.

Умидли созандалар

НАҲОТКИ ШУНДАЙ КУЙ ЧАЛАДИ?

ТОШКЕНТДАГИ 41-мактабнинг 8-синфини аъло баҳоларга тугатган Шуҳрат Зиёев 1966 йилда Ҳамза номли мусиқа мактабининг рубоб классига ўқишга кирди.

Боланинг тиришқоқлиги мактаб илмий бўлим мудири Ҳасан Раҳимовга ҳам, унинг муаллими Абдусалом Маликовга ҳам маъқул бўлди.

— Менга қара Шуҳратжон, — деди бир куни Абдусалом ака, — катта рубобни чалишга қийналяпсан, сезяпман. Кичкинасида, рубоб-примада машқ қилиб кўрмайсанми?

Шуҳратжон рози бўлди. Аввалига ҳавасга чалиб юргани кичкина рубобни кейинроқ шунақа ҳам ёқтириб қолдики! Торлардан чиқаётган садолар унинг учун оламда ягона эди.

— Шу соз сенга бахт, омад олиб келади, — деди Абдусалом ака, — фақат тириш, бўш келмай изла.

1970 йили мусиқа мактабини битирган ўсмир Шуҳрат Зиёевни катта ҳаёт сари йўллаётган устози Абдусалом Маликов унга маслаҳат тарзида деди:

— Ўша гапим гап: сен яхши созанда бўлишинг мумкин. Агар ўз устингда ишласанг. Маслаҳатим сенга маъқул келса Тошкент Давлат консерваториясига кириб ўқи. Шу ўрганганим етади деб ўйласанг тағин, ўзинг биласан.

Шуҳрат устозининг маслаҳатига бажонидил розилик берди: ўша йили у консерватория талабалари қаторидан ўрин олди. У чанқоқлик билан созандалик сирларини ўргана бошлади. Талаба эканида мусиқа бобидаги илк ютуқни қўлга киритди: II ёш созандаларнинг республика кўригида биринчи ўринни эгаллади.

Олдиндан шуни айтиб қўяйлик, Шуҳрат Зиёев ҳарбий хизматда йигитлик бурчини бажариб юрган чоғида ҳам (Болтиқбўйи ҳарбий округида) бадиий ҳаваскорларнинг танловида биринчи ўринни олди. Италияда Совет мусиқаси кунларида қатнашди. Рубоб-примада у Фаттоҳ Назаровнинг қўшиқ ва рақсини, Будашкиннинг концертини маҳорат билан ижро этди. Итальян мусиқа ишқибозлари «Наҳотки рубобда шундай куй чалиш мумкин?» деб ҳайрон қолишди.

Шуҳрат Зиёев 1976 йилда ўзбек давлат филармонияси қошида Тўхтасин Жалилов номли ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестрига қабул қилинди. У оркестр бадиий раҳбари, бош дирижёри Фарруҳ Содиқовдан, таниқли созандалар найчи Мирза Тоиров, қашқар рубобини «сайратадиган» Баҳодир Зиёмуҳамедов, Илҳом Иртоев, чангчи Тоҳир Собиров, ғижжак усталари Абдуваҳоб Сахиев, Муҳриддин Отахўжаев ва бошқалардан соз сирларини, касбга садоқат, меҳрни ўрганди.

Созанда ижросидаги халқ куйлари, ўзбек бастакорларидан Иброҳим Ҳамроевнинг III қисмли концерти, Мирхалил Маҳмудовнинг рапсодия ва токкадоси рубоб-примада алоҳида жаранг бериб янгради.

Биз созанда билан суҳбатлашганимизда рубоб-прима ҳақида сўрадик.

— Маълумки, — деб сўз бошлади Шуҳратжон, — ёшларнинг, истеъдодли созандаларнинг етишиб чиқишида ўзбек халқ чолғуларини такомиллаштириш катта роль ўйнади. Такомиллаштириш жараёни ўзбек халқ чолғу асбобларининг техник, бадиий ва ижро имкониятларини кенгайтирди, садоланишини тиниқлаштирди. Рубоб оиласига мансуб рубоб-прима сози вужудга келди. Ўзбек созандачилигининг ривожида ушбу рубобнинг хизматлари катта деб ҳисоблайман. Аббос Баҳромовнинг Бухарестда, Абдусалом Маликовнинг Москвада бўлиб ўтган жаҳон ёшлари ва талабаларининг фестивалида лауреат бўлишлари фикримнинг далили бўла олади.

Моҳир созандадан келгуси режалари ҳақида сўровдик, у кулимсиради:

— Оркестримизга яқинда академик номи берилди. Академик оркестрнинг созандаси бўлиш — энг биринчи режам. Ижро этилмаган куй ҳақида бир нима дейиш қийин. Нима бўлса ҳам халқимизга дилбар куйлар ҳадя этамиз.

Шуҳрат Зиёевнинг сўзларига қўшилмай иложимиз йўқ. Халқ учун бўлган ижодга халқнинг ўзи баҳо бергани дуруст.

Тоҳир ЙЎЛДОШЕВ.

УЮШМА НОМИГА ТУЗАТИШ

ЎЗБЕКИСТОН ижодий уюшмаларидан бирининг номига муҳим ўзгартиш киритилди. Энди у жумҳурият композиторлар ва бастакорлар уюшмаси деб аталади. Бу ном ҳозирги пайтда ўз сафларида юздан ортиқ аъзони бирлаштирган уюшма фаолиятига жуда мос тушади.

— Миллий куйлар ва оҳангларни яратган кишилар қанча вақтдан бери уюшма остонасидан ичкарига киролмасди, — дейди ижодий уюшма бошқарувининг котиби Рустам Абдуллаев. — Энди мусиқа асарлари яратаётган барча ижодкорларга бирдек эътибор берилади. Биз асосан якка ижрочилик учун қўшиқлар яратаётган ҳурматли бастакорларимиз асарларини халқимиз орасида оммалаштириш ниятидамиз.

Жумҳуриятимизнинг турли минтақаларидаги истеъдодли муаллифлар уюшмамизга қабул қилинди. Улар орасида тошкентлик Ориф Хатамов ва Бахтиёр Алимов, фарғоналик Абдуҳошим Исмоилов сингари бастакорлар бор. Хоразмлик Қадам Раҳимовни ҳам уюшмамизга қабул қилиш учун тайёргарлик кўряпмиз. Уюшма ҳузуридаги бастакорлар шўъбасига жумҳуриятда хизмат кўрсатган санъат арбоби Султон Ҳайитбоев бошчилик қилмоқда.

Айни вақтда Рустам Абдуллаев бастакорлар ижодини ривожлантириш борасидаги тадбирлар санъатнинг мумтоз турларини оммалаштиришга зарар етказмаслиги кераклигини айтди. Булар опера ва балет, умуман кенг кўламдаги мусиқа асарларидир. «Модомики, биз жаҳон маърифати ҳамжамиятида бўлишни хоҳлар эканмиз, мусиқанинг бу жанрларини ҳам бойитишимиз зарурдир. Бундай мусиқани ўзбек халқи тушунмайди, улар одамлар қалбига кириб боролмайди, деган гапларни эшитишга тўғри келади, — қўшимча қилди композитор. — Агар биз бундай гапларга эътибор берадиган бўлсак, ўзимизни бой маданиятдан маҳрум қиламиз».

Эльмира ТУХВАТУЛЛИНА,
ЎзТАГ мухбири.

Немис чиннисоз ўзининг бой тарихий анъаналари билан машҳурдир. Айниқса Грефенголи фирмасининг маҳсулотлари кўпчиликда катта қизиқиш уйғотмоқда.

Бу улкан ҳарсанг тошларни табиат кашф этган, деб ўйламанг. Улар япон ҳайкалтароши Осами Исикава ижодига мансубдир.

ТАСС суратлари.

Турмуш чорраҳаларида

ҚАЛБИ УММОН, БАҒРИ БЕПОЁН

Тур, эй отажоним, бошим ҳирожи,
Мен сенга гавҳару, сен менинг тожим.

Хусрав ДЕҲЛАВИЙ.

ОТА, оталар... Эй қалби уммон, бағри бепоён инсонлар сарвари.

Ушбу сатрларни битишдан олдин, азиз авлиёлар, табаррук халқим ва аждодларимизнинг тафаккур гулшанига сайр қилиб, бу турфа жаҳонда оталар ҳақидаги муаттарликлар баҳри дилимни очиб, ёқимли саболари кўнгил торларини майин чертиб, хушҳоллик уруғларини сочиб, жозибали меваларини тортиқ айлаб, бутун жисмимизнинг серзавқ наволарига кўмиб, хушбўйлиги билан сийлади. Бебаҳо дурдоналар таъсири силсиласида оталар ҳақидаги фикрларимизни сатрлар тизмасига тизиб, аждодларимиз, алломаларимиз дуру-жавоҳирлари хазинасига мурожаат қилиб, мадад олиб кўнглимиз таскин топди.

«Ота донолиги, — деганди антик дунё мутафаккири Демокрит, — болалар учун чинакам сабоқдир». Ҳа, оталаримизнинг ўгит ва насиҳатлари сабоқ, юриш-туришлари сабоқ, сермулоҳаза суҳбатлари сабоқ.

Дарҳақиқат, оталарнинг фарзандлар учун хизматлари ҳадҳудудсиздир. Улар зиммасида жуда катта шарофатли ва айни вақтда муқаддас вазифа турибдики, у билан ҳисоблашмоқ керак, бу — оталарнинг бола тарбияси бобидаги бурчларидир. Шунинг учун ҳам инглиз адиби Жорж Герберт «Битта ота юзта ўқитувчидан устун» деганда мутлақо ҳақ бўлган. Чунки ота боласининг барча хатти-ҳаракатларини, ҳаттоки нафас олишини ҳам кузатиб боради. Фарзандлар ҳам отанинг хизматларини билишлари ва уни ҳурмат қилишлари ҳам қарз, ҳам фарздир.

Ҳаётда нималар бўлмайди, дейсиз, аммо ота қарғиши вожиб бўлишига шубҳа билдирмаслик керак. Отани норизо қилган фарзандларнинг расвои-радди балога учраганлигининг жуда кўп марта шоҳиди бўлганмиз. Тарих саҳифаларида ҳам истаганча мисоллар мавжуд. Шунинг учун ҳам доно халқимизда «ота қарғиши ўқ», «ота қарғиши тошни ёрар» каби ҳикматлар сақланиб қолган.

Ҳа, ота ўзини ўтга уради, «чўғ»га уради, фақат сени деб, сени ўйлаб. Ушбу саноғи йўқ ташвишлар ва оғир меҳнатлар туфайли сен шу даражага етдинг. Сенинг қадди-қоматингни ростлагунча, ўзи букилди. Қўлидан иш келмайдиган нотавон қарияга айланди. Белидаги қувватини олдинг. Кўзларидаги нурлар ҳам сенга сарфланди. Бор-будини сенга харжлади.

... Каттабек ака билан Холчучук опалар бир қатор фарзандлар кўриб, яшаб қолгани мана шу Тўхтасин бўлди. Ота-онанинг яккаю-ёлғиз ўғлига қилаётган «меҳрибонлиги»ни ҳеч нима билан изоҳлаб бўлмайди. Мактабга отаси олиб бориб қўйса, онаси олиб келади. Ҳаттоки бўйи чўзилиб қолган пайтда ҳам ушбу одатларини тарк этмадилар. Қисқаси улар яккаю-ягона ўғиллари учун ҳам посбон, ҳам балогардон.

Тўхтасин ўнинчини битириши билан отаси педагогика олийгоҳига ўқишга киритиб қўйди. Каттабек аканинг қопи ўғли яшайдиган шаҳарга тўлиб кириб, пучайиб чиқади, кармоннинг ҳам аҳволи шу. Аммо бундан ота-она нолимайди, аксинча хурсанд бўлиб, топган-тутганини арзандаси пойи қадамига садқа қилади. Пахта йиғим-терими вақтида Каттабек ака билан Холчучук опанинг ўзлари учун ёқимли ташвишлари анча ортди. Ҳаттоки Холчучук опа Тўхтасин пахта тераётганида ижарага олинган уйда яшаб, ўғлининг иссиқ-совуғидан хабардор бўлиб турди, гоҳида биргалашиб пахта ҳам терди. Тўхтасиннинг бўйи етган сари, уларнинг хурсандчилигига хурсандчилик қўшилиб, яйраб кетардилар. Ана шундай хуш кайфият билан хонадонга келин ҳам тушди. Биринчи набира туғилганда Каттабек ака элга катта тўй берди. Набиралар кўпайишиб ҳовли «бозор»га айлангандаги хурсандчиликни айтмай.

Тўхтасин ўз қишлоғидаги ўрта мактабда ўқитувчи бўлиб ишлай бошлади. Аммо мустақил ҳаётга илк қадам қўйишдаёқ унинг турмушдаги чигалликларга тайёр эмаслиги маълум бўлди. Аввал ҳамкасблари билан тил топиша олмади, аниқроғи, Тўхтасиннинг қўпол, бетгачопар, манманлиги «сув бети»га чиқиб қолди. Мактабдан кетиб бир қанча вақт бекор юрди, машина ҳайдаб кўрди, барибир бўлмади. Ота, яъни Каттабек ака, уни «ака» деди, бунисини «ука» деди, ишқилиб югурди, елди, савдога ишга киргазиб қўйди. Йўқ, унинг бу ерда ҳам иши ўнгидан келмади. Аксинча дўконда ишлаб юрган пайтида камомадга йўл қўйди, бунинг устига унга ичкилик ҳам «ёпишди».

Тўхтасинга гап кор қилмай қолди, мабодо бирор киши унга насиҳат қилмоқчи бўлса жеркиб берарди. Маст пайтларининг бирида билибми билмасданми қартайиб қолган отаси Каттабек акага мушт кўтарди. Ҳаётнинг, тўғрироғи, нобакор фарзанднинг нобоплигидан бир сиқим бўлиб қолган Каттабек ака ҳушидан кетиб, анча ётиб қолди. Ҳолидан хабар олгани борганимизда Каттабек ака ер муштлаб Тўхтасиннинг жувонмарг бўлишини тилаб кўкка нола қилаётганининг шоҳиди бўлдик.

Яна бир кўнгилсиз воқеа юз берди. Эски одати бўйича Тўхтасин бир куни кайфи зўр бўлиб уйига келади. Қайсидир масалада хотини билан жиғиллашиб унинг бошига мушт туширади. Муштнинг зарбидан ҳушидан кетган хотинини кўриб, ўлиб қолди деб ўйлайди. Кайф аралаш қўрқув унинг бутун жисмини эгаллаб, мени ҳам тамом қилади, дейди-да ўқланган ов милтиғи билан ўзини тинчитиб қўя қолади. Шундай қилиб Тўхтасин ўттиз ёшни қаршиламасдан ҳаётдан бевақт кетди.

Мен бу фожианинг сабабини ота қарғиши вожиб бўлишида деб ўйлайман. Ҳа, ота қарғишини олган қанчалаб кишилар абгор бўлган. Шунинг учун нафақат отанинг қарғишини олиш, уларни салгина ранжитиш ҳам оғир гуноҳдир. Оталарни рози қилишда хислат катта, уларнинг хизматида бўлиб, кўнглини овлашда эса гап кўп.

Мусақул УСМОНОВ,
Тошкент молия илмгоҳининг доценти, тарих фанлари номзоди.

Муҳаррир ўринбосари
С. Б. ЁҚУБОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ИЖАРАДАГИ «ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИ» ИП-ГАЗЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

Тошкент шаҳрида яшовчиларни Қора-Қамиш мавзесида жойлашган

3-ТЎҚУВ ФАБРИКАСИГА

қуйидаги касблар бўйича

ИШГА ТАКЛИФ ЭТАДИ

Тўқув ишлаб чиқаришнинг уста ёрдамчилари (ойлик маош 2000—2500 сўм);
Тўқувчилар (ойлик маош 1500—2000 сўм);
қайта ўраш, оҳорлаш ва тугун тугиш машиналарининг операторлари (ойлик маош 1000—1200 сўм);
электр монтёрлари, чилангарлар, сантехниклар (ойлик маош 500—800 сўм).

Манзилгоҳимиз: С. Раҳимов ноҳияси, Қора-Қамиш даҳасининг 1—4 мавзеси, Наби Ҳасанов кўчаси, 19-уй (82-автобус, 27-трамвай, 7, 10-троллейбуслар билан бориш мумкин). «Пойабзал дўкони» бекати.

ИЖАРАДАГИ «ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИ» ИП-ГАЗЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

Тошкент шаҳрида яшовчиларни Фарҳод бозори яқинида жойлашган

4-ЙИГИРУВ-ТЎҚУВ ФАБРИКАСИГА

қуйидаги касблар бўйича

ИШГА ТАКЛИФ ЭТАДИ

йигирув ва тўқув ишлаб чиқаришнинг уста ёрдамчилари (ойлик маош 1500—3000 сўм);
тўқувчилар (ойлик маош 1200—2000 сўм);
йигирувчилар (ойлик маош 1000—1800 сўм);
ўқловчилар (ойлик маош 800—1000 сўм).

Манзилгоҳимиз: Фарҳод кўчаси, 31«а» уй (20, 33, 70, 79, 152, 182-автобуслар, 12, 13-троллейбуслар, 17-трамвай билан бориш мумкин. «Свердловск уйлари» бекати).

ИЖАРАДАГИ «ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИ» ИП-ГАЗЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

йигирувчи, тўқувчи, раклист, пардозловчиларни; қайта ўраш, пиликлаш, пишитиш машиналарининг операторларини ҳамда токарь, фрезерчи, назорат-ўлчов асбоблари ва автоматика созловчиларини, шунингдек мана шу нуфузли касбларни эгаллашни хоҳловчиларни

ИШГА ТАКЛИФ ЭТАДИ

Ўқиш муддати — 3—6 ой. Ўқиш даврида ойлик маош 300—350 сўм.
Ўқиш тугаллангандан сўнг ишбай ҳақ тўланади. Ойлик маош 1000—2000 сўм.

Бирлашма бошқа шаҳардан келганларни ётоқхона билан таъминлайди ва уларни шаҳарга қайд қилади. Тўқимачиларнинг болалар боғчаларига бўлган талабини тўла қондиради. Ўзининг тиббиёт-санитария қисми, поликлиникаси, сиҳатгоҳи, Тошкент денгизи бўйида оромгоҳи, кашшофлар оромгоҳи, «Тўқимачи» спорт мажмуи ва маданият Саройи ҳамда ёрдамчи хўжалигига эга.

Бўлинмаларда ошхоналар, мева-сабзавот ва озиқ-овқат дўконлари, буғ ҳаммомлари, пардоз-андоз хоналари ва сартарошхоналар билан жиҳозланган маиший мажмуалар ишчилар хизматида бўлади.

Бирлашмада тақчил саноат ва озиқ-овқат моллари билан савдо қилинади.

Шахсий уй-жой ва боғ-участкаси қуриш учун ер олишга қулай имкониятлар мавжуд.

Агар сиз меҳнатингизга яраша иш ҳақига, қайд этилган қулай маиший имкониятларга эга бўлишни хоҳласангиз, сизни Қушбеги кўчаси, 6-уйда жойлашган расмийлаштириш бўлимида кутамиз (32, 33, 34, 45, 69, 79, 182-автобуслар, 2, 6, 13, 16-троллейбуслар, 7, 9, 11, 24, 28-трамвайлар билан бориш мумкин. «Тўқимачилар комбинати» бекати).

Телефонлар: 53-20-16, 53-97-09, 53-18-72.

ИЖАРАДАГИ «ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИ» ИП-ГАЗЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ.

«СОЮЗРЕКЛАМА» АКЦИОНЕРЛИК ЖАМИЯТИНИНГ «САРБОН» ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ.

ТАШКИЛОТЛАР, КОРХОНАЛАР, ИДОРАЛАР, ЧЕТ ЭЛ ФИРМАЛАРИ ВА ҚЎШМА КОРХОНАЛАРНИНГ БОШЛИҚЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АЛОҚА ВАЗИРЛИГИНИНГ ТОШКЕНТ ХАЛҚАРО ЭЛЕКТР АЛОҚАСИ МАРКАЗИ ХОРИЖИЙ МАМЛАКАТЛАР БИЛАН ТЕЛЕФОН, ТЕЛЕФАКС, ТЕЛЕКС АЛОҚАСИНИ ЭРКИН АЛМАШТИРИЛАДИГАН ВАЛЮТА ЭВАЗИГА **АВТОМАТИК РАВИШДА БОҒЛАБ БЕРА ОЛАДИ.**

Маълумотлар олиш учун Тошкент халқаро электр алоқаси марказига мурожаат этиш мумкин.

Марказ манзилгоҳи: 700129, Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 28-уй, телефон: 44-37-55.

ТОШКЕНТ ХАЛҚАРО ЭЛЕКТР АЛОҚАСИ МАРКАЗИ «СОЮЗРЕКЛАМА» АКЦИОНЕРЛИК ЖАМИЯТИНИНГ «САРБОН» ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ.

«УЗТЕПЛОКОММУНЭНЕРГО»
Республика ишлаб чиқариш бирлашмасига
ихтисоси бўйича камида 5 йиллик меҳнат фаолиятига эга бўлган асосий қурилиш бўлими бошлиғи;
ўзбек тили таржимони;
ўзбек тилини биладиган котиба

КЕРАК

Ҳар ойда асосий ойлигининг 50 фоизи ҳажмида мукофот тўланади.
56-43-59, 56-87-09 телефонларига қўнғироқ қилинсин.
Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Докучаев кўчаси, 3-уй.

Чилонзор район халқ таълими бўлимининг
«ЭРИ» ТАДБИРКОРЛИККА ЁРДАМ БЕРИШ МАРКАЗИ
юқори синф ўқувчилари орасидан
ИККИ ЙИЛЛИК ВА БИР ЙИЛЛИК ҲУҚУҚШУНОСЛИК МАКТАБИГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Таълим дастурида фуқаролик, меҳнат, хўжалик ва маъмурий ҳуқуқ асослари, бозор иқтисоди асослари ва ҳуқуқни муҳофазалаш органлари (суд, адвокатура, прокуратура, милиция)нинг амалий фаолиятини ўрганиш мўлжалланган.

Мактабда ўқиш Сизга ихтисосни тўғри танлаш ва келажакда ўрта ва олий ҳуқуқий маълумотни муваффақият билан эгаллашингизда ёрдам беради.

Машғулотлар юксак малакали мутахассислар томонидан ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Ўқишни тугатганларга белгиланган намунадаги диплом берилади.

ЎҚИШ 1992 йил январдан бошланади.

Тингловчилар рўйхатига ёзиш эса 1991 йил 25 декабргача олиб борилади.

Маълумотлар олиш учун 76-82-81 телефони орқали соат 9 дан 16.00 гача қўнғироқ қилишингиз мумкин.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Чилонзор даҳаси, 19-мавзе, 4/1-уй, 1-ўқув-ишлаб чиқариш комбинати (6, 11, 19, 23-троллейбуслар; 50, 69, 87 автобусларнинг «18-мавзе» бекати).

ТОШКЕНТ ШАҲАР АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ, ҚАЙТА ЎҚИТИШ ВА КАСБГА ЙЎНАЛТИРИШ МАРКАЗИ
«ТОНГ» КИЧИК КОРХОНАСИГА
3—5 даражали гальваниклар, токарлик автоматларининг 5—6 даражали созловчилари, 2—4 даражали штамповчилар, металл бўйича 3—4 даражали бўёқчилар, 5—6 даражали электрчилар, 5—6 даражали таъмирловчи-чилангарлар ва асбобсозлар, 4—5 даражали фрезерчиларни

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Бектемир райони, «Водник» даҳаси, Коржавин кўчаси, 38-уй. Тошкент мотор заводи (чап қирғоқ) ёки Гоголь кўчаси, 38-уй, Куйбишев райони меҳнат биржаси.

«ВАКЦИНАЛАР» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг
БАКПРЕПАРАТЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИГА
бош муҳандис; бош энергетик; бош механик; таъмирлаш механика, электр техника участкалари, ишлаб чиқариш-технология бўлими, биология-технология назорати бўлимлари, таъмирлаш-қурилиш участкаси, қорин тифи вакцинаси бўлинмасининг бошлиқлари; технологлар; микробиологлар; меҳнат муҳофазаси бўйича муҳандислар; электр техника ускуналарига хизмат кўрсатувчи навбатчи электр монтёрлари, лаборантлар, пайвандчилар, чилангарлар, боғбонлар, фаррош-қоровуллар

КЕРАК

Меҳнат ҳақи — вақтбай-мукофотли (ҳар квартал 40 фоиз мукофот берилади).

Корхонанинг расмийлаштириш бўлимига қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Тимирязев кўчаси, 37-уй ёки Юнусобод даҳаси, 8-уй — Киров райони меҳнат биржаси.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАДАНИЯТ ВАЗИРЛИГИ
В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
26 ДЕКАБРЬ СОАТ 19.00 ДА

ҚЎШИҚЛАРИМ СЕНГА, ЎЗБЕКИСТОНИМ!

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ АРТИСТИ

Ортиқ ОТАЖОНОВ
КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:
VI Жаҳон ёшлар фестивалининг совриндори
ОТАМУРОД ҲОЖИЕВ
Рақсларда Ўзбек Давлат филармонияси раққосаси
НИГОРА ЖУМАНИЁЗОВА
«Қизиқчи-90» кўригининг совриндори
Сафарбой АБДУЛЛАЕВ

Концерт дастурини — Мамасоли ХОЛМАТОВ олиб боради.
Чипталар Сарой кассаларида соат 11.00 дан сотилади.
ЖАМОА БЎЛИБ КЕЛУВЧИЛАР УЧУН БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
Телефонлар: 45-92-13, 33-67-73.

Ўзбекистон Маданият вазирлиги

«БАҲОР» КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

Азиз болажонлар, сизлар учун!
27 ДЕКАБРДАН — 8 ЯНВАРГАЧА
ЯНГИ ЙИЛ АРЧА БАЙРАМИ ЎТКАЗИЛАДИ
ҚОРБОБО ВА ҚОРҚИЗ ИШТИРОКИДА ЎЙИН-КУЛГИ, ТОПИШМОҚ ВА АШУЛАЛАР АЙТИШИБ, САҲНАМИЗДА АЖОЙИБ ВА ҒАРОЙИБ

«СЕҲРЛИ ҚАҲ-ҚАҲА»

СПЕКТАКЛИНИ КЎРАСИЗ

УНДА СИЗ СЕВГАН ЭРТАКЛАРДАГИ ҚАҲРАМОНЛАР БИЛАН УЧРАШАСИЗ.

Спектакль муаллифи ва иштирокчиси МУҲАММАДЖОН ШОКИРОВ.
Янги йил байрами соат: 10, 12, 14, 16 да бошланади.
Жамоа бўлиб кўриш учун олдиндан чипталар сотилмоқда.
Манзилгоҳимиз: Мустақиллик майдони, 5. Телефонлар: 39-46-08, 39-46-10.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИ БИНОСИДА
(Хадра майдони)
13 ДЕКАБРЬ СОАТ 17.30 ДА
14, 15 ДЕКАБРЬ СОАТ 14, 17.00 ДА
«ВИД», «50х50», «НИГОҲ», «МАРАФОН-15»
ДАСТУРЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ
ҚАТНАШАДИЛАР:
«ГУД БАЙ, БЭБИ»
ЯНГИ ИККИ СОАТЛИ ДАСТУРИДА
«ЛАСКОВИЙ МАЙ» студияси 8 та 12 альбомларининг муаллифи ва ижрочиси
ВОЛОДЯ ШУРОЧКИН
Дастурда В. ШУРОЧКИН театри қатнашади.
ОММАВИЙ ТАЛАБНОМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
Касса соат 10 дан 19.00 гача ишлайди.
Маълумот олиш учун телефонлар: 44-35-91, 44-29-04, 44-35-94.

РЕСПУБЛИКА КИНО ЎЙИДА ЎТКАЗИЛАДИГАН ЯНГИ ЙИЛ АРЧА БАЙРАМИГА

ЧИПТАЛАР СОТИБ ОЛИШНИ ЎТКАЗИБ ЮБОРМАНГ! КЕЧИКМАНГ!

БОЛАЛАРНИ ЎЙИНЛАР, КУТИЛМАГАН СОВҒАЛАР, ФИЛЬМЛАР КУТАДИ.

Томошалар 1991 йил 27 декабрдан 30 декабргача ва 1992 йил 2 январдан 5 январгача соат 12 ва 15.00 да бошланади.
Чипталар Кино уйи кассасида сотилади.
ОММАВИЙ ТАЛАБНОМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
Маълумотлар олиш учун телефонлар: 45-79-12, 45-81-19.

ТЕАТР

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — **10/XII да — Майсаранинг иши (15.00). 11/XII да — Оққуш кўли, 12/XII да — Иоланта, 13/XII да — Уйқудаги гўзал, 14/XII да — Севилья сартароши, 15/XII да — Коппелия, (19.00), Флория Тоска (19.00).**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — **10/XII да — Олтин девор, 11/XII да — А. Қодирийнинг Ўтган кунлари, 12/XII да — Нажот истаб, 13/XII да — Юлдузли тунлар, 14/XII да — Зебунисо (15, 18.00), 15/XII да — Жар.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУСИҚАЛИ ТЕАТРИДА — **9/XII да — Ака-ука совчилар, 11/XII да — Фарҳод ва Ширин, 12/XII да — Анқовлар чайқови, 13/XII да — Муҳаббат навоси, 14/XII да — Юсуф ва Зулайҳо, 15/XII да — Дардимни айтаман, куласизми?**

АБРОР ҲИДОЯТОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ДРАМА ТЕАТРИДА — **10/XII да — Искандар, 11/XII да — Майсаранинг иши, 12/XII да — Алдагани хотин яхши, 13/XII да — Гўзаллар ва миршаблар, 14/XII да — Отасининг қизи, 15/XII да — Кулги ва қўшиқ кечаси.**

КИНО

9 ДЕКАБРЬ

Алишер Навоий номидаги Санъат саройида — «СИНДБОД ВА ЙЎЛБАРС КЎЗИ» (17.00, 19.00, катта зал), «ИШОН МЕНГА, СЕВГИЛИМ» (19.30, **кичик зал**).
Фурқат — «СОҲИБ БХАРАТ» (18.30, 21.00).
Тошсовет — «ЭРАМИЗДАН МИЛЛИОН ЙИЛ АВВАЛ» (17.00, 19.00, 21.00).
Москва — «ОКТАГОН (саккиз қирра)» (17.00, 19.00, 20.40).
Ёшлик — «ЧАНГАЛЗОР».
Дўстлик — «ОЙ-44» (тоқ соатларда).

10 ДЕКАБРЬ

Алишер Навоий номидаги Санъат саройида — «СИНДБОД ВА ЙЎЛБАРС КЎЗИ» (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, катта зал), «ИШОН МЕНГА, СЕВГИЛИМ» (10.00, 13.00, 16.00, 19.30, **кичик зал**).
Фурқат — «СОҲИБ БХАРАТ» (11.00, 13.30, 16.00, 18.30, 21.00).
Тошсовет — «ЭРАМИЗДАН МИЛЛИОН ЙИЛ АВВАЛ» (9.30, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 21.00).
Москва — «ОКТАГОН (саккиз қирра)» (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 20.40).
Ёшлик — «ЧАНГАЛЗОР».
Дўстлик — «ОЙ-44» (тоқ соатларда.

Бош почтамт қошидаги
«ЎЗБЕКИСТОН» ФИРМАСИ
хусусий транспорт эгаларини
ДОИМИЙ ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ
Ўртача иш ҳақи ойига 800—1200 сўмни ташкил этади.
Манзилимиз: 1 Май кўчаси, 7-уй (Бош почтамтнинг ёнбошидан кирилади). Телефон: 33-07-84.
«ЎЗБЕКИСТОН» кооператив фирмаси.
«СОЮЗРЕКЛАМА» акционерлик жамиятининг «САРБОН» Ўзбекистон реклама агентлиги.

«Зелёний огонёк» боғ-томорқа ширкатининг йўқолган
ДУМАЛОҚ МУҲРИ БЕКОР ҚИЛИНАДИ

«ПАРИЗА» КИЧИК ДАВЛАТ КОРХОНАСИ
бичиқчилар, МТФ-4 ярим автоматларида ишлайдиган тўқувчиларни
ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ
Меҳнат ҳақи — ишбай-мукофотли.

«ТЎҚУВЧИ» ихтисосига ўқитиш учун йигитлар ва қизлар таклиф қилинадилар.
Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Абдураҳмонов кўчаси, 15-уй (10, 85-автобуслар, 14-маршрутли такси билан борилади).
Телефонлар: 48-74-44, 48-74-54.

Собир Раҳимов районидаги «Прогресс» бўлим турар жой комплекси қурилиш бўлими ташкилий жамоаси тижорат директори Т. С. Тўлагановага онаси
Муҳаббат Оринова ТЎЛАГАНОВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

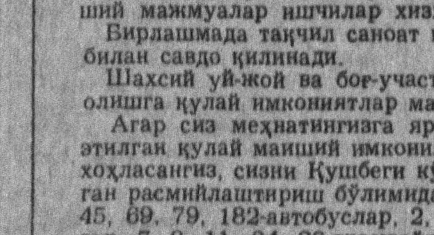

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-83.

Эълонлар ва тижорат хабарларини Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни эълонлар бўлими тайёрлаган. Маълумотлар ва эътирозлар учун телефон: 33-81-42.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41.

78.308 нусхада чоп этилади. Нашр кўрсаткичи 64690. Буюртма 6483. Босмага бериш вақти 11.30. Босмага берилди 11.30. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10